

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten och till lagar om ändring av fängelselagen och av vissa andra lagar om verkställighet av påföljder

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten och till lagar om ändring av fängelselagen och av vissa andra lagar om verkställighet av påföljder (RP 246/2020 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Lagutskottet (LaUB 13/2021 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om behandling av personuppgifter vid verkställighet av straff, verkställighet av häktning och vid skötseln av andra uppdrag som enligt lag ankommer på Brottspåföljdsmyndigheten.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

På rätten att få uppgifter ur myndigheternas personregister och på annat utlämnande av personuppgifter ur dessa personregister tillämpas vad som föreskrivs om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Till övriga delar tillämpas på behandlingen av personuppgifter, om inte något annat föreskrivs i denna lag, lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018), nedan *dataskyddslagen avseende brottmål*, och lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

På behandlingen av personuppgifter om besökare, andra personer som håller kontakt med en fånge eller en häktad och personer som uträttar ärenden tillämpas utöver denna lag Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *dataskyddsförordningen*, samt dataskyddslagen (1050/2018).

Behandlingen av personuppgifter får inte utan godtagbart skäl grunda sig på en persons ålder, kön, ursprung, nationalitet, bosättningsort, språk, religion, övertygelse, åsikt, politiska verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *brottsmisstänkt* en person för vilken det för utdömande av samhällspåföljd utarbetas en påföljdsutredning eller plan för strafftiden eller för vilken det bereds någon annan åtgärd eller ett utlåtande före domen,

2) *dömd* den som av en domstol dömts till fängelsestraff, kombinationsstraff, förvandlingsstraff för böter eller samhällspåföljd,

3) *fånge* den som avtjänar fängelsestraff, kombinationsstraff, förvandlingsstraff för böter eller arrest i fängelse med stöd av 77 § 4 mom. i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014) eller den som förpassats till fängelse på det sätt som avses i 26 § i lagen om övervakad frihet på prov (629/2013) eller den som tagits i förvar med stöd av 24 § i lagen om verkställighet av kombinationsstraff (801/2017),

4) *häktad* den som häktats eller som enligt 2 kap. 12 a § i tvångsmedelslagen (806/2011) ålagts häktningsarrest eller som meddelats förstärkt reseförbud enligt 5 kap. 1 a § i den lagen,

5) *den som avtjänar samhällspåföljd* den som dömts till övervakning förenat med villkorligt fängelse, den som avtjänar ungdomsstraff, utför samhällstjänst eller avtjänar övervakningsstraff, den villkorligt frigivna som ställts under övervakning, den som försatts i övervakad frihet på prov eller den som avtjänar den övervakningstid som ingår i ett kombinationsstraff,

6) *besökare* den som lovligt besöker en fånge eller en häktad,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

7) *andra personer som håller kontakt med en fånge eller en häktad* den som på andra sådana sätt som avses i fängelselagen (767/2005) eller häktninglagen (768/2005) än genom besök står i kontakt med en fånge eller häktad,

8) *person som utträttat ärenden* den som lovligen besöker fängelset för att sköta ett ärende som behövs med tanke på fängelsets eller fångarnas verksamhet,

9) *utomstående* den som inte är fånge eller häktad och vars personuppgifter registreras i det säkerhetsregister som avses i 11 §.

2 kap.

Brottspåföljdsmyndighetens register

4 §

Register i Brottspåföljdsmyndighetens informationssystem

För behandling av uppgifter som avses i denna lag förvaltar Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet Brottspåföljdsmyndighetens informationssystem med tillhörande register.

Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som avses i denna lag.

I Brottspåföljdsmyndighetens brottspåföljdsregister ingår följande uppgifter:

- 1) personuppgifter som rör formell verkställighet,
- 2) personuppgifter som rör verkställighet av samhällspåföljder,
- 3) personuppgifter som rör verkställighet av fängelsestraff, av häktning och av häktningsarrest samt teknisk övervakning av förstärkt reseförbud.

I brottspåföljdsregistret ingår också uppgifter som innehåller personuppgifter om besökare, om andra personer som håller kontakt med en fånge eller en häktad samt om personer som utträttat ärenden.

I Brottspåföljdsmyndighetens informationssystem ingår också det i 11 § avsedda säkerhetsregister som innehåller personuppgifter som rör förebyggande av kriminalitet som äger rum i fängelset, organiseras från fängelset eller utövas under fängelsetiden och upprätthållande av anstalts-säkerheten samt det i 12 § avsedda målsäganderegister som innehåller uppgifter om de målsägande som avses i 19 kap. 4 § i fängelselagen.

5 §

Uppgifter för specificering

Som uppgifter som behövs för specificering av en dömd, en fånge, en häktad och den som av-tjänar samhällspåföljd får Brottspåföljdsmyndigheten behandla följande uppgifter som ska registreras i brottspåföljdsregistret och säkerhetsregistret:

- 1) namn,
- 2) personbeteckning, klientnummer från Migrationsverket eller någon annan beteckning som behövs för att specificera personen,
- 3) kön,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

- 4) modersmål,
- 5) medborgarskap,
- 6) hemkommun och bostadsort samt adress,
- 7) längd, vikt, ögonfärg, egen hårfärg, kroppsbyggnad, eventuella ärr och tatueringar samt eventuella andra motsvarande signalement.

Av en i Brottpåföljdsmyndighetens informationssystem registrerad fänge, häktad, den som avtjänar övervakningsstraff, den som försatts i övervakad frihet på prov eller den som avtjänar övervakningstiden i ett kombinationsstraff får tas en biometrisk ansiktsbild och fingeravtryck, och dessa får lagras i personens uppgifter för specificering.

I 1 mom. avsedda uppgifter för specificering får också i fråga om brottsmisstänkta föras in i det brottpåföljdsregister som avses i 4 § 3 mom..

I 1 mom. avsedda uppgifter för specificering får föras in i det säkerhetsregister som avses i 11 § också i fråga om en utomstående person, om förutsättningarna för behandling av personuppgifter enligt 11 § 4 mom. uppfylls.

Som uppgifter som behövs för specificering av en registrerad och som sökidentifikation registreras i fråga om besökare, andra personer som håller kontakt med en fänge eller en häktad och personer som utråder ärenden den registrerades namn och personbeteckning eller någon annan beteckning som behövs för specificering.

6 §

Behandling av uppgifter vid utförande av uppgifter som rör formell verkställighet

Brottpåföljdsmyndigheten får i fråga om dömda, fångar, häktade och dem som avtjänar samhällspåföljder behandla följande uppgifter för verkställighet av straff, häktning och häktningsarrest samt för teknisk övervakning av förstärkt reseförbud:

- 1) uppgifter om brott, domar och påföljder,
- 2) uppgifter om beräkning av strafftiden,
- 3) uppgifter om när verkställigheten av straffet, häktningen eller häktningsarresten eller den tekniska övervakningen av förstärkt reseförbud eller något annat frihetsberövande har inletts och avslutats,
- 4) uppgifter om uppskov med och avbrott i verkställigheten,
- 5) uppgifter om efterlysningar.

7 §

Behandling av uppgifter vid utförande av uppgifter som rör verkställighet av samhällspåföljder

Brottpåföljdsmyndigheten får behandla uppgifter som hänför sig till påföljdsutredningar och planer för strafftiden och den kartläggning som behövs för dessa som utarbetas för utdömande av samhällspåföljd samt uppgifter som gäller andra förberedande åtgärder som genomförts och utlåtanden som lämnats om

- 1) den brottsmisstänktes tidigare kriminalitet,
- 2) den brottsmisstänktes bruk av berusningsmedel och andra personliga och sociala förhållanden,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

3) den brottsmisstänktes behov av övervakning och av stöd för ett liv utan kriminalitet,
4) andra uppgifter som är nödvändiga för utredningar, planer och utarbetande av dem än de som avses i 1—3 punkten.

Brottspåföljdsmyndigheten får för verkställigheten av samhällspåföljder, övervakad frihet på prov och övervakningstiden i ett kombinationsstraff behandla uppgifter om

- 1) den dömdes skyldigheter,
- 2) övervakningsmetoder, övervakningsmöten och andra detaljer i övervakningen,
- 3) verksamhetsskyldigheten,
- 4) stödåtgärder som ska fogas till verkställigheten och som främjar den dömdes livshantering och avtjänande av straff,
- 5) brott mot de skyldigheter som ingår i avtjänandet av påföljden och påföljden för brottet,
- 6) andra uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av påföljder än de som avses i 1—5 punkten.

Brottspåföljdsmyndigheten får behandla uppgifter om aktiva substanser i läkemedel som används av den som avtjänar ett övervakningsstraff, den som förpassats i övervakad frihet på prov eller den som avtjänar övervakningstiden i ett kombinationsstraff och som syns som positiva resultat i drogtest.

Brottspåföljdsmyndigheten får behandla uppgifter som behövs med tanke på syftet med registret även i fråga om anmälningar om hot mot personalen och anmälningar om övriga exceptionella situationer.

I uppgifterna om brottsmisstänkta och personer som avtjänar samhällspåföljder får för behandlingen av frågor enligt 1—3 mom. införas nödvändiga uppgifter om namn, kontaktuppgifter och ställning vid behandlingen av ärenden som gäller nära anhöriga till brottsmisstänkta eller till dem som avtjänar samhällspåföljder eller andra personer och sådana uppgifter om en persons tillstånd eller förhållanden som är viktiga för att bereda eller genomföra verkställigheten samt om andra nödvändiga omständigheter.

Brottspåföljdsmyndigheten får behandla i 45 § 2 mom. och 52 § 1 mom. i lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015) samt i 3 § 2 mom. och 25 § 1 mom. i lagen om övervakad frihet på prov avsedda följande uppgifter om skriftligt samtycke av en myndig person som stadigvarande bor i samma bostad som den dömda och om utredning av åsikten hos en person under 18 år:

- 1) i fråga om den som gett det skriftliga samtycket namn, hemadress samt tidpunkten för och innehållet i samtycket eller återkallelsen av samtycket,
- 2) i fråga om den som uttryckt åsikten namn, födelseår och hemadress, tidpunkten för och innehållet i framförandet av åsikten samt namnet på och åsikterna om framförandet av åsikten hos den tjänsteinnehavare inom barnskyddet som varit närvarande vid tidpunkten för framförandet.

8 §

Behandling av uppgifter vid utförande av uppgifter som rör verkställighet av fängelsestraff och verkställighet av häktning

Brottspåföljdsmyndigheten får för upprätthållandet av anstaltsordningen samt för övervakningen av fångar och häktade och för deras deltagande i verksamheten behandla följande uppgifter:

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

1) uppgifter om placering i Brottspåföljdsmyndigheten och en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten,

2) uppgifter om ordnande av övervakning och upprätthållande av säkerheten,

3) uppgifter om fullgörande av skyldigheten att delta och om deltagande i annan verksamhet samt om utbetald brukspenning, sysselsättningspenning och lön, konton för betalningen av dessa samt innehållningar som ska göras på lön,

4) uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet och social situation,

5) uppgifter om vilken arbets- och funktionsförmågan bedöms vara och om bedömningar och planer,

6) uppgifter om kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten samt de kopior av brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation som lagrats med stöd av fängelselagen och häktningsslagen,

7) uppgifter om ordningsförseelser och påföljder,

8) uppgifter om rymning och otillåten avvikelser från öppen anstalt samt om brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten,

9) uppgifter om begränsningar enligt verkställigheten av häktningsarrest eller enligt den tekniska övervakningen av ett förstärkt reseförbud och iakttagandet av begränsningarna.

Brottspåföljdsmyndigheten får även i enlighet med registrets användningsändamål behandla uppgifter om beslut som med stöd av fängelselagen eller häktningsslagen har fattats om fångar eller häktade och som gäller placering i fängelse och inom fängelset, förflyttning från ett fängelse till ett annat, deltagande i verksamhet, förvägran av deltagande i fritidsverksamhet, brevväxling, telefonsamtal, besök och övriga kontakter utanför fängelset, tillstånd att avlägsna sig, disciplin, granskning samt säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel. Brottspåföljdsmyndigheten får i enlighet med registrets användningsändamål även behandla uppgifter om anmälningar om hot mot personalen och anmälningar om övriga exceptionella situationer.

I uppgifterna om en fange eller en häktad får ingå uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av de frågor som avses i 1 och 2 mom. och för upprätthållandet av anstaltsordningen och säkerheten och som gäller namn, kontaktuppgifter och ställning vid behandling av ärenden i fråga om andra personer som håller kontakt med fången eller den häktade, nära anhöriga till fången eller den häktade, eller i fråga om andra personer och sådana uppgifter om en persons tillstånd eller förhållanden som är viktiga för att bereda eller genomföra verkställigheten av fängelsestraff eller för att verkställa häktning samt om andra nödvändiga omständigheter.

Brottspåföljdsmyndigheten får också behandla sådana uppgifter om händelser och personer som på grund av omständigheterna eller en persons uppträdande med fog kan bedömas vara av betydelse med tanke på upprätthållandet av anstaltsordningen och anstaltssäkerheten. Uppgifterna kan också innehålla upptagningar som hänför sig till övervakning enligt 16 kap. 1 a § i fängelselagen, om de är nödvändiga för upprätthållandet av anstaltsordningen och anstaltssäkerheten. När uppgifter registreras ska de om möjligt åtföljas av en bedömning av uppgifternas tillförlitlighet och riktighet.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

9 §

Behandling av uppgifter om socialvård

Brottspåföljdsmyndigheten får behandla sådana uppgifter om socialvård som anknyter till de uppgifter som avses i 7 och 8 § och som är nödvändiga vid utarbetande av en påföljdsutredning samt vid utarbetande, precisering, ändring och genomförande av planen för strafftiden och som gäller behovet av socialvård enligt socialvårdslagen (1301/2014) hos den brottsmisstänkte, den dömda, fången, den häktade och den som avtjänar samhällspåföljd samt socialservice, stödåtgärder och andra sociala förmåner som personen i fråga får (*uppgifter om socialvård*). Bestämmelser om sekretessplikten när det gäller uppgifter om socialvård och om övrig behandling av uppgifter finns i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), lagen om elektronisk behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården (159/2007) och lagen om klienthandlingar inom socialvården (254/2015).

Uppgifter om socialvård kan ingå i följande handlingar som erhållits från socialmyndigheten med stöd av 16 § 2 mom. i denna lag:

1) en bedömning av servicebehovet enligt 15 §, en klientplan enligt 16 § och en klientrapport enligt 17 § i lagen om klienthandlingar inom socialvården,

2) en klientplan enligt 30 § och en plan för vård och fostran enligt 30 a § i barnskyddslagen (417/2007) samt beslut som fattats med stöd av barnskyddslagen.

De i 1 mom. avsedda uppgifterna kan Brottspåföljdsmyndigheten få med stöd av 16 § 2 mom. förutom från socialmyndigheten från andra uppgiftsskyldiga enligt 20 § 1 mom. i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården.

De i 1 mom. avsedda uppgifter om socialvård som inflyter i Brottspåföljdsmyndighetens arbete kan gälla

- 1) de social- och hälsovårdstjänster som anlitats,
- 2) arbetserfarenhet,
- 3) arbets- och funktionsförmåga,
- 4) bruk av berusningsmedel och anlitande av tjänster inom missbrukarvården,
- 5) våld i nära relationer,
- 6) intressebevakningsärenden,
- 7) omständigheter som behövs vid samordning av stödåtgärder som främjar livshantering och avtjänande av straff.

I de uppgifter som avses i 1—4 mom. får ingå uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av uppgifter som avses i 7 och 8 § om namn, kontaktuppgifter och ställning vid behandlingen av ärenden samt andra nödvändiga omständigheter även i fråga om nära anhöriga till brottsmisstänkta, fångar, häktade och eller dem som avtjänar samhällspåföljder, eller i fråga om andra personer.

10 §

Uppgifter om personer som besöker fångar och häktade, om personer som håller kontakt med dem på något annat sätt samt om personer som uträttar ärenden i fängelset

Brottspåföljdsmyndigheten får för upprätthållande av anstaltsordningen och säkerheten behandla följande uppgifter om besökare:

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

- 1) namn och personbeteckning eller någon annan beteckning som behövs för att specificera personen,
- 2) vem besökaren kommer för att träffa,
- 3) tidpunkten för besöket,
- 4) besöksförbud enligt 13 kap. 10 § i fängelselagen eller 9 kap. 8 § i häktningsslagen, innehållet i och grunden för förbudet samt förbudets giltighetstid,
- 5) de kontaktuppgifter för besökare som krävs för ett elektroniskt möte,
- 6) särskilda arrangemang och föreskrifter i samband med besöket,
- 7) omständigheter som vid besöket upptäckts äventyra anstaltsordningen eller säkerheten.

För upprätthållande av anstaltsordningen och säkerheten får Brottsförhållningsmyndigheten behandla följande uppgifter om personer som håller kontakt med en fånge eller en häktad på något annat sätt än genom besök:

- 1) namn och personbeteckning eller någon annan beteckning som behövs för att specificera personen,
- 2) vem personen står i kontakt med,
- 3) sättet och tidpunkten för kontakterna,
- 4) omständigheter som vid kontakter upptäckts äventyra anstaltsordningen eller säkerheten.

Brottsförhållningsmyndigheten får för upprätthållande av anstaltsordningen och säkerheten behandla följande uppgifter om personer som utträtt är ärenden:

- 1) namn och personbeteckning eller någon annan beteckning som behövs för att specificera personen,
- 2) orsaken till och sättet för skötseln av ärendet,
- 3) tidpunkt för ankomst till fängelset och avresa från fängelset,
- 4) eventuella särskilda arrangemang och föreskrifter i samband med utträttandet av ärenden.

11 §

Säkerhetsregistret

Säkerhetsregistret innehåller sådana uppgifter som hänför sig till förhindrandet av brott som begås under fängelsestraff eller till upprätthållandet av anstalts säkerheten och vilka gäller fångar och häktade som med fog kan misstänkas göra sig skyldiga till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse.

Registret kan också innehålla uppgifter om exceptionella händelser i fängelset som äventyrar säkerheten.

Säkerhetsregistret kan utöver de uppgifter för specificering av en person som avses i 5 § också innehålla följande nödvändiga uppgifter som hänför sig till misstankar enligt 1 mom. och händelser enligt 2 mom.:

- 1) uppgifter som hänför sig till övervakning av användningen av betalkort enligt 9 kap. 3 a § i fängelselagen och 5 kap. 3 a § i häktningsslagen och som gäller antalet betalningstransaktioner och deras belopp,
- 2) uppgifter som hänför sig till brevväxling, besök, telefonsamtal, användning av internet och övriga teleförbindelser enligt 12 och 13 kap. i fängelselagen och 8 och 9 kap. i häktningsslagen,
- 3) uppgifter som hänför sig till granskning enligt 16 och 17 kap. i fängelselagen och 11 och 12 kap. i häktningsslagen,
- 4) uppgifter som erhållits vid övervakning enligt 16 kap. 1 och 1 a § i fängelselagen,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

5) uppgifter som kan kopplas till en registrerad och som Brottspåföljdsmyndigheten fått ur andra myndigheters register,

6) tips som fåtts av andra myndigheter eller enskilda.

Brottspåföljdsmyndigheten får behandla i 1, 2 och 5 punkten avsedda uppgifter som gäller en utomstående person och som är nödvändiga med tanke på registrets användningsändamål, om personen med fog kan misstänkas göra sig skyldig till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse eller med fog kan misstänkas äventyra säkerheten i fängelset.

Grunden för registreringen av en person i säkerhetsregistret ska registreras.

När uppgifter registreras ska de om möjligt åtföljas av en bedömning av uppgiftslämnarens tillförlitlighet och uppgifternas riktighet.

12 §

Målsäganderegister

Brottspåföljdsmyndigheten får behandla följande uppgifter för att göra en anmälan till målsäganden enligt 19 kap. 4 § i fängelselagen:

1) målsägandens namn och personbeteckning eller någon annan beteckning som behövs för att specificera personen,

2) det primära sättet att ta kontakt och de kontaktuppgifter till vilka målsäganden har begärt att anmälan ska lämnas,

3) det beslut eller någon annan grund med stöd av vilken anmälan ska göras,

4) den fänge som anmälan gäller.

En fänge för vilken en anmälan enligt 19 kap. 4 § i fängelselagen görs har inte ställningen som registrerad i målsäganderegistret.

3 kap.

Principer för behandling av personuppgifter

13 §

Behandling av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter

Brottspåföljdsmyndigheten får behandla sådana i 5 § 2 mom. avsedda uppgifter i brottspåföljdsregistret och säkerhetsregistret som gäller biometriska ansiktsbilder och fingeravtryck, religiös eller filosofisk övertygelse, hälsa samt sexualliv och sexuell läggning och som hör till särskilda kategorier av personuppgifter endast om behandlingen är nödvändig med tanke på ändamålet med behandlingen.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

14 §

Behörighet att behandla uppgifter

Tjänstemännen vid Brottspåföljdsmyndigheten har rätt att behandla uppgifter i Brottspåföljdsmyndighetens register i den utsträckning som de behöver det för att sköta sina tjänsteuppdrag.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. får

1) uppgifter om socialvård enligt 9 § 1 och 2 mom. behandlas endast av yrkesutbildade personer inom socialvården samt av sådana tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten som behöver dessa uppgifter när de föredrar eller fattar beslut som gäller en brottsmisstänkt, dömd, fänge, häktad eller den som avtjänar samhällspåföljd,

2) uppgifter enligt 7 § 6 mom. som gäller skriftligt samtycke och uppgifter om utredning av åsikten hos en person som inte fyllt 18 år behandlas av de tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten som utsetts till ansvariga för beredningen av avtjänandet av påföljden i fråga, utredningen av förutsättningarna för påföljden och verkställigheten av den,

3) uppgifterna i säkerhetsregistret enligt 11 § behandlas endast av sådana tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten som särskilt utsetts av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

Vid behandling av de uppgifter som avses i 2 mom. 1 och 2 punkten iakttas dessutom vad som i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården föreskrivs om övervakning av behandlingen.

15 §

Behandling av uppgifter i brottspåföljdsregistret för annat ändamål än det för vilket uppgifterna har samlats in och registrerats

Brottspåföljdsmyndigheten får behandla personuppgifter i brottspåföljdsregistret för annat ändamål än det som uppgifterna ursprungligen samlades in och registrerades för, om det är nödvändigt för en laglighetsövervakningsuppgift eller för en allmän utveckling av övervakningen eller verksamheten i samband med verkställighet av påföljder.

De uppgifter som avses i 1 mom. får också användas om det är nödvändigt för att planera och genomföra utbildningen inom brottspåföljdsbranschen. I sådana fall raderas de uppgifter som möjliggör specificering av en person.

4 kap.

Rätt att få uppgifter

16 §

Rätt att få uppgifter av andra myndigheter och uppgiftsskyldiga

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag har Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter få uppgifter som gäller en brottsmisstänkt, en

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

dömd, en fänge, en häktad och en person som avtjänar samhällspåföljd och som behövs för skötseln av en uppgift som gäller verkställigheten av straff eller av häktning, eller för skötseln av någon annan uppgift som ankommer på Brottspåföljdsmyndigheten, enligt följande:

1) ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden samt ur rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter vilka ingår i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem uppgifter om vilket skede ett rättsärende som gäller personen befinner sig i och om avgörandet i rättsärendet för att kunna vidta en åtgärd som hänför sig till verkställigheten av en påföljd eller göra en anteckning i registret,

2) ur befolkningsdatasystemet uppgifter om personens namn, personbeteckning, medborgarskap, hemkommun, adress, släktskap, medboende, död och intressebevakning samt om hans eller hennes minderåriga barn och vårdnad, boende och umgängesrätt i fråga om dem,

3) ur polisens personregister uppgifter för utlåtagandet till domstol om förutsättningarna för utdömmande av samhällspåföljd, för verkställigheten av en samhällspåföljd, för uppföljning av efterlysningar och besöksförbud som gäller dömda, för placering av personer som dömts till ovillkorligt fängelsestraff, häktade och fångar, för internationell överflyttning av verkställigheten, för förhindrande av kriminalitet under häktningstiden eller fängelsetiden samt för behandling av tillståndsärenden i anslutning till verkställigheten av påföljder och för övervakning av att tillståndsvillkoren iakttas,

4) ur Rättsregistercentralens bötesregister uppgifter om en sådan fordran på person som inte verkställts enligt lagen om verkställighet av böter (672/2002) oberoende av tidpunkten för meddelande om avgörande av fordran, för utarbetande av planen för strafftiden,

5) ur utsökningens informationssystem uppgifter om vilket skede ett verkställighetsärende som gäller personen befinner sig i,

6) av polisen, Gränsbevakningsväsendet och Migrationsverket uppgifter om ärenden som gäller vistelse i landet och avlägsnande ur landet av en utlänning som misstänks för brott, som avtjänar en samhällspåföljd eller som placerats i övervakad frihet på prov och som registrerats i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden, verkställighet av beslut om avlägsnande ur landet samt om inreseförbud och dess längd,

7) av arbets- och näringsmyndigheterna uppgifter om arbetskraftsservice som personen har fått, sysselsättningsfrämjande verksamhet samt arbets- och funktionsförmåga,

8) ur värnpliktsregistret uppgifter om fullgörande av värnplikt.

Brottspåföljdsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att för skötseln av sina uppgifter, efter specificering och motivering av sin begäran, få nödvändiga uppgifter av kommunala social- och hälsovårdsmyndigheter samt av övriga instanser med skyldighet att lämna uppgifter enligt 20 § 1 mom. i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården, enligt följande:

1) om en brottsmisstänkt uppgifter om anlitande av tjänster inom socialvården och hälso- och sjukvården samt rehabiliteringstjänster, arbetserfarenhet, funktionsförmåga, rusmedelsproblem och övriga omständigheter som anknyter till utarbetandet av utlåtande till domstolen i fråga om verksamhetsplats för verkställighet av samhällspåföljd och för planering av verkställigheten av påföljden,

2) om en under 21 år gammal brottsmisstänkt uppgifter om levnadsförhållanden, rusmedelsbruk, missbrukarrehabilitering, mentala hälsa, anlitande av mentalvårdstjänster, barnskyddsåtgärder och övriga motsvarande omständigheter för uppgörande av påföljdsutredning och planering av verkställighet av påföljden,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

3) om en fånge eller en person som avtjänar samhällspåföljd uppgifter om anlitande av tjänster inom socialvården och hälso- och sjukvården samt rehabiliteringstjänster, arbetserfarenhet, funktionsförmåga, rusmedelsproblem och anlitande av tjänster inom missbrukarvården, våld i nära relationer och intressebevakningsärenden för att beakta dessa omständigheter vid verkställighet av fängelsestraff eller samhällspåföljd, vid samordning av stödåtgärder som främjar livshanteringen och avtjänandet av straff samt vid beredning av frigivning.

Brottspåföljdsmyndigheten har rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. avgiftsfritt, om inte något annat föreskrivs i lag.

17 §

Rätt att få uppgifter av domstol

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag har Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna rätt att av domstolarna få sådana uppgifter ur rättegångshandlingarna i fråga om en fånge som gjort sig skyldig till allvarliga våldsbrott eller sexualbrott som behövs när det vid utarbetandet av en plan för strafftiden enligt fängelselagen bedöms om fången behöver delta i ett verksamhetsprogram som ordnas i fängelset och syftar till att förebygga återfall i brott, när det väljs ut vilka fångar som ska delta i ett sådant program eller när programmet verkställs.

Domstolen ska innan handlingarna lämnas ut, ur dem gallra eller i dem med andra slags identifierare ersätta uppgifter genom vilka en part eller någon annan som har del i saken kan identifieras. Den dömdes identifieringsuppgifter och uppgifter om andra parter ålder, kön och släktskapsförhållande till den dömda får dock inte gallras ur handlingarna.

Handlingar som erhållits med stöd av denna paragraf får endast hanteras av sådana tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten som nödvändigtvis behöver handlingarna för att utföra sina i 1 mom. nämnda uppgifter. Handlingarna ska förstöras så snart de inte längre behövs för de syften som anges i 1 mom.

18 §

Rätt att få uppgifter av dem som beviljar betalkort eller förmedlar betalningar

Brottspåföljdsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av betaltjänstleverantörer som beviljar betalkort eller som förmedlar betalningar få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av de uppgifter i anslutning till användningen av betalkort godkända av Brottspåföljdsmyndigheten som anges i 9 kap. 3 och 4 § i fängelselagen och 5 kap. 3 och 4 § i häktningsslagen och för den övervakning av betalningstransaktioner med betalkort som avses i 9 kap. 3 a § i fängelselagen och 5 kap. 3 a § i häktningsslagen.

Det som i 1 mom. föreskrivs om rätten att få uppgifter tillämpas också på utländska betaltjänstleverantörer som tillhandahåller betaltjänster i Finland.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

5 kap.

Utlämnande av personuppgifter

19 §

Utlämnande av uppgifter till en annan behörig myndighet som avses i dataskyddslagen avseende brottmål

Brottspåföljdsmyndigheten får trots sekretessbestämmelserna på begäran och även på eget initiativ lämna ut personuppgifter som avses i 5 § 1 och 2 mom., 6 §, 7 § 2 mom. och 8 § 1 mom. till polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet, försvarsmakten, åklagare, domstolar, Rättsregistercentralen och andra behöriga myndigheter som avses i dataskyddslagen avseende brottmål, till den del det är nödvändigt för skötseln av myndighetens lagstadgade uppgifter enligt 1 § i den lagen.

20 §

Utlämnande av uppgifter till polisen

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna på begäran och även på eget initiativ till polisen lämna ut följande uppgifter ur brottspåföljdsregistret om brottsmisstänkta, dömda, fångar, häktade och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för ett sådant tillstånd eller godkännande från polisen som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig:

- 1) de uppgifter som avses i 5 § 1 mom.,
- 2) uppgifter om brott och domar samt när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,
- 3) uppgifter om brott mot verkställighetsvillkoren som personer som avtjänar samhällspåföljd gjort sig skyldiga till,
- 4) uppgifter om fångar och häktade i fråga om rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna på begäran och även på eget initiativ till polisen lämna ut följande uppgifter ur brottspåföljdsregistret om brottsmisstänkta, dömda, fångar, häktade och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för behandling av ett ärende som gäller vistelse i landet, internationellt skydd, avlägsnande ur landet, medborgarskap eller meddelande eller återkallande av inreseförbud:

- 1) uppgifter om brott och domar samt när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,
- 2) uppgifter om brott mot verkställighetsvillkoren som personer som avtjänar samhällspåföljd gjort sig skyldiga till,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

3) uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en häktad, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.

21 §

Utlämnande av uppgifter till Migrationsverket, förläggningar och förvarsenheter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna på begäran och även på eget initiativ till Migrationsverket lämna ut följande uppgifter ur brottspåföljdsregistret om brottsmisstänkta, dömda, fångar, häktade och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för behandling av ett ärende som gäller vistelse i landet, internationellt skydd, avlägsnande ur landet, medborgarskap eller meddelande eller återkallande av inreseförbud:

1) uppgifter om brott och domar samt när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,

2) uppgifter om brott mot verkställighetsvillkoren som personer som avtjänar samhällspåföljd gjort sig skyldiga till,

3) uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en häktad, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna på begäran och även på eget initiativ till en förläggning och en förvarsenhet lämna ut följande uppgifter ur brottspåföljdsregistret om fångar och häktade, om uppgifterna behövs för ordnande av mottagningstjänster:

1) uppgifter om brott och domar samt när verkställigheten av straff eller häktning har inletts eller avslutats,

2) uppgifter om fullgörande av skyldigheten att delta och om deltagande i annan verksamhet, utbetald brukspenning, sysselsättningspenning och lön samt om de innehållningar som ska göras på lön, om utbildning och arbetserfarenhet samt om förberedelse för frigivning.

22 §

Utlämnande av uppgifter till Rättsregistercentralen

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna till Rättsregistercentralen lämna ut följande uppgifter ur brottspåföljdsregistret om dömda, fångar, häktade och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för vidtagande av åtgärder som riktar sig mot förmögenhet:

1) uppgifter om brott och domar samt när verkställigheten av straff eller häktning har inletts eller avslutats,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

2) uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en häktad, om till en fånge och en häktad utbetald brukspenning, sysselsättningspenning och lön samt om de innehållningar som ska göras på lön.

23 §

Utlämnande av uppgifter till en utökningsmyndighet

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna på begäran och även på eget initiativ till en utökningsmyndighet lämna ut följande uppgifter ur brottspåföljdsregistret om dömda, fångar, häktade och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för utökning eller för verkställighet av straff:

1) uppgifter om brott och domar samt när verkställigheten av straff eller häktning har inletts eller avslutats,

2) uppgifter om placeringen av en fånge och en häktad vid Brottspåföljdsmyndigheten, fullgörande av skyldigheten att delta genom tillstånd till civilt arbete och om en civil arbetsplats samt om till en fånge och en häktad utbetald brukspenning, sysselsättningspenning och lön samt om de innehållningar som ska göras på lön och om sådana tillgångar och sådan värdefull egendom som medförs i fängelset eller lämnas till fängelset samt om medel som kommit in på kontot för ett betalkort som fängelset gett till en fånge.

24 §

Utlämnande av uppgifter till en stämningsman

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna till en stämningsman lämna ut följande uppgifter ur brottspåföljdsregistret om dömda, fångar och häktade, om uppgifterna behövs för att delge stämning:

1) uppgifter om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,

2) uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en häktad.

25 §

Utlämnande av uppgifter till Gränsbevakningsväsendet

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna på begäran och också på eget initiativ till Gränsbevakningsväsendet lämna ut följande uppgifter ur brottspåföljdsregistret om brottsmisstänkta, dömda, fångar, häktade och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för gränskontroll, för att personer ska kunna påträffas eller avlägsnas ur landet eller för ett sådant tillstånd eller godkännande från Gränsbevakningsväsendet som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig:

1) de uppgifter som avses i 5 § 1 mom.,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

2) uppgifter om brott och domar samt om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,

3) uppgifter om innehållet i och villkoren för den plan som utarbetats för verkställighet av samhällspåföljd samt om brott mot verkställighetsvillkoren som den som avtjänar samhällspåföljd har gjort sig skyldig till,

4) uppgifter om placering vid Brottsförhållningsmyndigheten av en fånge och en häktad, kontakter utanför en enhet vid Brottsförhållningsmyndigheten, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottsförhållningsmyndigheten.

26 §

Utlämnande av uppgifter till militärmyndigheterna

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottsförhållningsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna till militärmyndigheterna lämna ut följande uppgifter ur brottsförhållningsregistret om dömda, fångar, häktade och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för förande av värnpliktsregistret samt till huvudstaben för förande av informationssystemet för militärrättsvården, om uppgifterna behövs för förande av säkerhetsregistret:

1) uppgifter om brott och domar samt när verkställigheten av straff eller häktning har inletts eller avslutats,

2) uppgifter om placering vid Brottsförhållningsmyndigheten av en fånge och en häktad.

27 §

Utlämnande av uppgifter till Folkpensionsanstalten

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottsförhållningsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna till Folkpensionsanstalten lämna ut följande uppgifter ur brottsförhållningsregistret om dömda, fångar, häktade och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för tillhandahållande av förmåner som Folkpensionsanstalten enligt lag ska verkställa eller för sökande av rehabiliteringstjänster:

1) uppgifter om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts eller avslutats,

2) uppgifter om innehållet i den plan som utarbetats för verkställigheten av övervakning av övervakad frihet på prov eller av villkorligt frihet,

3) uppgifter om placering vid Brottsförhållningsmyndigheten av en fånge och en häktad, om till en fånge och en häktad utbetald brukspenning, sysselsättningspenning och lön samt om de innehållningar som ska göras på lön.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

28 §

Utlämnande av uppgifter till arbets- och näringsmyndigheter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna till arbets- och näringsmyndigheter lämna ut följande uppgifter ur brottspåföljdsregistret om dömda, fångar, häktade och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för ordnande av arbetskraftstjänster:

- 1) uppgifter om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts eller avslutats,
- 2) uppgifter om det sysselsättningsfrämjande innehållet i planen för strafftiden och om genomförd verksamhet samt om arbets- och funktionsförmåga.

29 §

Utlämnande av uppgifter om verkställighet av samhällspåföljder till enskilda

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna till privata samman slutningar, stiftelser och fysiska personer som sköter verkställighet av samhällspåföljder lämna ut uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten.

30 §

Utlämnande av uppgifter ur säkerhetsregistret

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annan stans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna på begäran och också på eget initiativ lämna ut sådana uppgifter i säkerhetsregistret till polisen, huvudstaben, Tullen och Gränsbevakningsväsendet som är nödvändiga för ändamål som motsvarar säkerhetsregistrets användningsändamål. När en uppgift lämnas ut ska det uppges hur tillförlitlig den är.

Beslut om utlämnande av uppgifter fattas av den personuppgiftsansvarige eller en av denne utsedd tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten.

6 kap.

Gallring och arkivering av uppgifter i Brottspåföljdsmyndighetens register

31 §

Granskning av uppgifter i och gallring av uppgifter ur register

Uppgifterna om en person gallras ur Brottspåföljdsmyndighetens register när uppgifterna inte längre behövs för registrets användningsändamål. Uppgifterna gallras ur registren dock senast enligt följande:

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

1) de uppgifter i brottspåföljdsregistret som avses i 6 § tio år efter personens sista anhängiga verkställighetsärende som antecknats i brottspåföljdsregistret,

2) de uppgifter i brottspåföljdsregistret som avses i 7 § och 8 § 1—3 mom. fem år efter det att personen senast frigavs från en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten eller slutförde avtjänandet av en samhällspåföljd,

3) de uppgifter i brottspåföljdsregistret som avses i 8 § 4 mom. två månader efter det att uppgiften infördes i registret,

4) de uppgifter i brottspåföljdsregistret som avses i 10 § 1 och 2 mom. två år efter tidpunkten för besöket eller någon annan kontakt och i fråga om besöksförbud två år efter förbudets upphörande,

5) de uppgifter i brottspåföljdsregistret som avses i 10 § 3 mom. ett år efter tidpunkten för uträttandet av ärenden,

6) de uppgifter i säkerhetsregistret som avses i 11 § fem år efter den sista anteckningen,

7) de uppgifter i målsäganderegistret som avses i 12 § ett halvt år efter det att fången har frigit från fängelse som var förenat med anmälningsskyldigheten i fråga.

En biometrisk ansiktsbild och fingeravtrycksuppgifter som med stöd av 5 § 2 mom. ingår i uppgifterna ska gallras ur registret sex månader efter det att straffet avtjänats eller häktningen eller någon annan grund för intagning i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten har upphört.

Upptagningar från teknisk övervakning ska förstöras senast en månad efter det att upptagningen har upphört, om inte det är nödvändigt att bevara upptagningarna för ett ändamål som avses i 8 eller 11 §.

Den personuppgiftsansvarige eller den enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten som den personuppgiftsansvarige bestämt ska granska om det finns behov av att bevara följande uppgifter i registret:

1) i 10 § avsedda uppgifter i brottspåföljdsregistret som gäller besökare och andra personer som håller kontakt med en fånge eller en häktad vartannat år och uppgifterna om personer som uträttat ärenden en gång om året,

2) andra uppgifter i brottspåföljdsregistret än de som avses i 1 punkten minst vart tredje år,

3) uppgifterna i säkerhetsregistret minst en gång om året.

På granskning och gallring av sådana uppgifter om socialvård som avses i 9 § tillämpas lagen om elektronisk behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården samt lagen om klienthandlingar inom socialvården.

Samtliga uppgifter som gäller en person gallras ur informationssystemet senast ett år efter den registrerades död.

32 §

Bevaring av uppgifter som konstaterats vara oriktiga

Trots vad som i dataskyddslagen avseende brottmål, dataskyddsförordningen och dataskyddslagen föreskrivs om rättelse av oriktiga uppgifter i ett register får en oriktig uppgift bevaras i samband med den rättade uppgiften, om det behövs för att trygga rättigheterna för den registrerade, någon annan part eller en anställd vid Brottspåföljdsmyndigheten. En sådan uppgift får användas endast i det syfte som här avses.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

En uppgift som konstaterats vara oriktig enligt 1 mom. ska gallras ur registret genast när den inte längre behövs för att trygga rättigheter, dock senast fem år efter det att den föreskrivna gallringsfristen har löpt ut.

33 §

Bevaring av uppgifter för forskning eller något annat godtagbart ändamål

Av de uppgifter som gallras ur brottspåföljdsregistret bildas ett index för bevaring av uppgifter för forskning eller något annat godtagbart ändamål. Uppgifter som avses i 13 § överförs inte till detta index. Uppgifterna gallras ur indexet då 50 år förflutit sedan personen i fråga senast frigavs från en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten eller slutförde avtjänandet av en samhällspåföljd.

34 §

Arkivering av uppgifter

Särskilda bestämmelser gäller om arkivfunktionens uppgifter och om handlingar som ska arkiveras.

7 kap.

Den registrerades rättigheter

35 §

Inskränkningar i den personuppgiftsansvariges skyldighet att lämna ut uppgifter till den registrerade

Bestämmelser om den personuppgiftsansvariges skyldighet att informera den registrerade om behandling av uppgifter finns i dataskyddslagen avseende brottmål, dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Undantag från informationsplikten får dock göras om det är nödvändigt för ordningen och säkerheten i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.

36 §

Inskränkningar i rätten till insyn

Utöver vad som föreskrivs i dataskyddslagen avseende brottmål, dataskyddsförordningen och dataskyddslagen får den registrerades rätt till insyn begränsas, om utövande av rätten till insyn på sannolika skäl kan leda till ett allvarligt hot mot ordningen och säkerheten i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten eller mot säkerheten för en anställd vid Brottspåföljdsmyndigheten eller för någon annan. Den registrerade har inte rätt till insyn i de uppgifter i brottspåföljdsregistret om

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

skriftligt samtycke och utredning av åsikter som avses i 7 § 6 mom. eller i de uppgifter som ingår i säkerhetsregistret enligt 11 §.

En fånge har inte rätt till insyn i om han eller hon finns i det målsäganderegister som avses i 12 §.

37 §

Utövande av rätten till insyn

Den registrerade ska personligen kontrollera sina uppgifter vid den enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten som den personuppgiftsansvarige anvisar. När den registrerade framställer en begäran om insyn ska han eller hon styrka sin identitet. Den ovan avsedda enheten vid Brottspåföljdsmyndigheten ger den registrerade tillfälle att så som den personuppgiftsansvarige bestämmer kontrollera de uppgifter som den registrerade har rätt till insyn i.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

38 §

Straffbestämmelse

Bestämmelser om straff för dataskyddsbrott finns i 38 kap. 9 § i strafflagen (39/1889).

39 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (1069/2015), nedan *den gamla lagen*.

40 §

Övergångsbestämmelser

Begränsningen i 14 § 2 mom. 1 punkten av dem som får behandla uppgifter börjar tillämpas två år efter lagens ikraftträdande. Under övergångstiden har endast personer som deltar i uppgifter inom socialvården rätt att behandla dessa uppgifter.

På i 31 § 1 mom. i denna lag avsedd gallring av uppgifter ur register tillämpas under ett år från ikraftträdandet av denna lag 34 § 1 mom. i den gamla lagen.

Lag

om ändring av fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i fängelselagen (767/2005) 1 kap. 7 §, 2 kap. 8 §, 3 kap. 7 a § 3 mom., 12 kap. 10 §, 14 kap. 8 § 2 mom. samt 15 kap. 14 och 15 §,

av dem 3 kap. 7 a § 3 mom., 12 kap. 10 § samt 15 kap. 14 och 15 § sådana de lyder i lag 393/2015,

ändras 1 kap. 5 § 2 mom. och 9 § 1 mom., 2 kap. 1 § 1 och 2 mom., 1 a, 7 och 10 §, 3 kap. 7 § 3 mom. och 8 § 2 mom., 4 kap. 2 § 3 mom., 5—7 §, 9 § 1 mom. och 11 §, 5 kap. 4 § och 9 § 2 mom., 6 kap. 1 och 2 § samt rubriken för 6 § och 6 § 4 mom., 7 kap. 7 § 2 mom., 8 kap. 10 § 3 mom. och 14 §, 9 kap. 9 § 2 mom., 11 kap. 8 § 2 mom., 12 kap. 11 § 2 mom., 14 kap. 2 §, 11 § 1 mom. och 12 §, 15 kap. 4 och 9—13 §, 16 § 4 mom. samt 18 §, 16 kap. 7 och 9 § samt 10 § 1 och 2 mom. 17 kap. 6 § 3 mom., 7 §, 8 § 1 mom. och 9 §, 18 kap. 6 § 3 och 4 mom., 7 § och 9 § 1 mom., 19 kap. 11 § 2 mom. samt 20 kap. 1 § 1 mom. 2, 8 och 14 punkten och 2 § 4—6 punkten,

av dem 1 kap. 9 § 1 mom., 3 kap. 8 § 2 mom., 4 kap. 7 § och 9 § 1 mom., rubriken för 6 kap. 6 § och 6 § 4 mom., 7 kap. 7 § 2 mom., 15 kap. 4 §, 16 kap. 10 § 2 mom., 18 kap. 9 § 1 mom. och 20 kap. 1 § 1 mom. 2, 8 och 14 punkten och 2 § 4—6 punkten sådana de lyder i lag 393/2015, 2 kap. 1 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 33/2015, 2 kap. 1 a § sådan den lyder i lag 14/2016, 2 kap. 10 § sådan den lyder i lagarna 33/2015, 383/2017 och 290/2021, 4 kap. 2 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1070/2015, 4 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 809/2011, 4 kap. 6 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 403/2015, 4 kap. 11 § sådan den lyder i lagarna 33/2015 och 383/2017, 5 kap. 9 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1640/2015, 6 kap. 2 § och 15 kap. 10 § sådana de lyder delvis ändrade i lagarna 735/2011 och 393/2015, 8 kap. 14 § sådan den lyder i lagarna 393/2015, 383/2017 och 804/2017, 9 kap. 9 § 2 mom., 12 kap. 11 § 2 mom. och 19 kap. 11 § 2 mom. sådana de lyder i lag 383/2017, 14 kap. 11 § 1 mom. sådant det lyder i lag 804/2017, 14 kap. 12 § sådan den lyder i lag 735/2011, 15 kap. 18 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 735/2011, 15 kap. 18 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 735/2011, 16 kap. 7 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 393/2015, 16 kap. 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 735/2011, 809/2011 och 507/2019 samt 16 kap. 10 § 1 mom. sådant det lyder i lag 507/2019, samt

fogas till 1 kap. 1 § ett nytt 2 mom., till 16 kap. nya 9 a och 11 §, till 18 kap. 6 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 735/2011, ett nytt 5 mom., till kapitlet nya 6 a och 6 b § samt till 8 § ett nytt 2 mom., som följer:

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelse

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om grunderna för god förvaltning vid bemötandet av fångar och om förfarandet i förvaltningsärenden finns förutom i denna lag i förvaltningslagen (434/2003).

5 §

Bemötandet av fångar

Fångar får inte utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, facklig verksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller av någon annan orsak som gäller fångens person.

9 §

Behörighet utom tjänstetid

Fängelsedirektörens beslutanderätt får, om saken inte tål uppskov, utom tjänstetid utövas även av den jourhavande tjänstemannen inom brottspåföljdsregionen i ärenden som gäller

- 1) förvägran av vistelse utomhus,
 - 2) överföring av fångar till temporär undersökning och vård utanför fängelset,
 - 3) permission av viktigt eller synnerligen viktigt skäl,
 - 4) återkallande av permission,
 - 5) förflyttning av en fånge från en öppen anstalt till ett slutet fängelse med stöd av 6 kap. 2 § 2 mom.,
 - 6) specialgranskning,
 - 7) kroppsbesiktning,
 - 8) hållande i förvar,
 - 9) avskildhet som avses i 18 kap. 5 §,
 - 10) anmälningar som avses i 19 kap. 1, 2, 4, 5 eller 8 §,
 - 11) villkorlig frigivning av en fånge eller frigivning av en person som dömts till förvandlingsstraff för böter.
-

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

2 kap.

Inledande av verkställighet

1 §

Inledande av verkställighet av fängelsestraff

Domstolen ska utan obefogat dröjsmål underrätta Brottsförvaldigheten om sitt avgörande genom vilket den har dömt ut ett ovillkorligt fängelsestraff. Ett straff ska verkställas utan ogrundat dröjsmål när en dom som avser fängelsestraff har vunnit laga kraft eller kan verkställas såsom en lagakraftvunnen dom.

Brottsförvaldigheten ska förelägga den dömda en anmälningstidpunkt och ett fängelse där den dömda ska anmäla sig.

1 a §

Verkställighetshandlingar och domstolens anmälningsskyldighet

Som verkställighetshandling i fråga om en dom fungerar en utskrift ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens nationella informationsresurs. När det gäller fängelsestraff som överförts från ett annat land för verkställighet i Finland är det justitieministeriets eller Brottsförvaldigheten beslut som är verkställighetshandling för domen.

Domstolen ska i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens nationella informationsresurs föra in sådana uppgifter om sitt avgörande enligt 1 § 1 mom. i detta kapitel som behövs för verkställighetshandlingen. Om domstolen när den avgör ett ärende förordnar att den dömda ska häktas eller hållas häktad, kan domstolen i stället för att registrera detta i informationsresursen anteckna uppgifterna i fångpasset. Fångpasset fungerar då som en temporär verkställighetshandling.

Domstolen ska underrätta Brottsförvaldigheten om en sådan begäran från målsäganden som avses i 4 kap. 19 § i förundersökningslagen (805/2011) genom att föra in uppgifterna om detta i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens nationella informationsresurs eller genom att överföra uppgifterna till Rättsregistercentralen för förmedling till Brottsförvaldigheten.

Bestämmelser om införande av uppgifter enligt 2 och 3 mom. finns i lagen om justitieförvaltningens nationella informationsresurs (955/2020).

7 §

Betalning av böter i ett fängelse

När den som dömts till förvandlingsstraff för böter anländer till fängelset för att avtjäna förvandlingsstraffet, reserveras för honom eller henne de fem följande vardagarna för betalning av böterna.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Om en fånge som är i fängelse ska avtjäna ett förvandlingsstraff eller om en fånge som anländer till ett fängelse ska avtjäna ett förvandlingsstraff utöver något annat straff, reserveras för fången efter delgivningen av förvandlingsstraffet eller ankomsten till fängelset de fem följande vardagarna för betalning av böterna innan verkställigheten av förvandlingsstraffet inleds. Betalningstid reserveras dock inte för så lång tid att verkställigheten av förvandlingsstraffet inte kan inledas förrän fången frigges från fängelset.

Ett förvandlingsstraff förfaller om den som dömts till förvandlingsstraff inom den tid som avses i 1 eller 2 mom. betalar hela bötesbeloppet. Om flera förvandlingsstraff ska verkställas, har den dömda rätt att betala de böter som hänför sig bara till ett av förvandlingsstraffen, varvid detta förvandlingsstraff förfaller.

På dem som häktats enligt häktninglagen (768/2005) tillämpas bestämmelserna i denna paragraf om betalning av böter.

10 §

Beslutanderätt

Direktören för ett bedömningscentrum eller den tjänsteman som i arbetsordningen förordnats till direktörens ställföreträdare beslutar om i 3 och 4 § avsett uppskov med fängelsestraff och förvandlingsstraff för böter och om i 6 § avsett återkallande av uppskov. När uppskov med verkställigheten ansöks på grund av hälsoskäl ska utlåtande begäras av Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

Beslut om efterlysning av den dömda eller fången och om återkallande av efterlysning fattas av den verkställighetsansvarige eller av en annan i arbetsordningen förordnad tjänsteman vid verkställighetsenheten.

3 kap.

Beräkning av strafftid

7 §

Inräkning i strafftiden

Om inledandet av ett straff utan fångens förskyllan har blivit försenat av någon annan orsak än den som avses i 2 kap. 1 § 4 mom. eller verkställigheten har avbrutits utan fångens förskyllan, inräknas denna tid i strafftiden.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

8 §

Beslutanderätt

En verkställighetsansvarig beslutar om villkorlig frigivning och om ställande under övervakning enligt 70 § i lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015), om den dömde avtjänat den andel av straffet som avses i 2 c kap. 5 § i strafflagen före ankomsten till fängelset.

4 kap.

Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset

2 §

Intagning i fängelse

Uppgift om att en fånge intagits i fängelse ska antecknas i det brottspåföljdsregister som avses i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (/).

5 §

Ankomstgranskning

En fånge som anlänt till ett fängelse ska granskas i närvaro av ett vittne (*ankomstgranskning*). Ankomstgranskningen omfattar identifiering, registrering av identiteten, upptagande av signalement samt katalogisering och granskning av den egendom som fången medför. I slutna fängelser omfattar ankomstgranskningen klädbyte. Bestämmelser om uppgörande av egendomsförteckning finns i 9 kap. 2 §. Bestämmelser om säkerhetskontroll finns i 16 kap. 3 § och bestämmelser om kroppsvisitation finns i 16 kap. 4 §.

Brottspåföljdsmyndigheten får på fångar ta de signalement som avses i tvångsmedelslagen (806/2011).

6 §

Plan för strafftiden

En individuell plan för avtjänandet av straffet, frigivningen och den villkorliga friheten ska utarbetas för varje fånge (*plan för strafftiden*). Planen för strafftiden innehåller uppgifter om

- 1) placeringen av fången,
- 2) sysselsättning och stödåtgärder som främjar den dömdes livshantering under strafftiden,
- 3) kontakter utanför fängelset,
- 4) frigivningen och stödåtgärder under frigivningsskedet.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

I innehållet i och omfattningen av planen för strafftiden beaktas arten av fångens brott och straffets längd, fångens arbets- och handlingsförmåga, omständigheter som inverkar på återfall i brott samt uppgifter som fåtts om fångens person, tidigare brottslighet och förhållanden.

Bestämmelser om planen för strafftiden för den som placerats i övervakad frihet på prov finns i lagen om övervakad frihet på prov (629/2013). Bestämmelser om planen för strafftiden med avseende på övervakningen av den villkorligt frigivne finns i lagen om verkställighet av samhällspåföljder.

7 §

Förfarande för utarbetande av planen för strafftiden

Brottspåföljdsmyndigheten utarbetar en plan för strafftiden för den som dömts till fängelse. Brottspåföljdsmyndigheten kan ändra planen för strafftiden om förhållandena förändras eller av något annat jämförbart godtagbart skäl.

Under strafftiden preciseras planen med uppgifter om hur den har genomförts och genomförandet av planen följs regelbundet upp i det fängelse där fången placeras.

Planen för strafftiden utarbetas i samarbete med den som dömts till fängelsestraff. Planen för strafftiden ska med den dömdes samtycke i behövlig utsträckning utarbetas i samarbete med socialvårds-, hälsovårds-, boende- och arbetskraftsmyndigheterna i den dömdes hem- eller boningskommun, andra myndigheter samt privata sammanslutningar och enskilda personer. Genomförandet av planen för strafftiden följs upp tillsammans med fången.

9 §

Placering i öppen anstalt

En dömd kan från frihet placeras direkt i en öppen anstalt om han eller hon tillsammans eller separat ska avtjäna ett förvandlingsstraff för böter eller ett fängelsestraff på högst två år. Den dömd kan åläggas att anmäla sig i ett slutet fängelse innan han eller hon förpassas till öppen anstalt. Ett villkor för placering i öppen anstalt är att fången förbinder sig till drogfrihet och att genomgå sådan kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 §.

— — — — —

11 §

Beslutanderätt

Beslut om planen för strafftiden, placeringen av en fånge i fängelse och tidpunkten för anmälan till fängelset fattas av direktören för ett bedömningscentrum, av en tjänsteman som i arbetsordningen förordnats till direktörens ställföreträdare, av en i brottspåföljdsregionens arbetsordning förordnad direktör för en byrå för samhällspåföljder eller av en tjänsteman som är ställföreträdare för direktören för en byrå för samhällspåföljder.

Beslut om ersättning för resekostnaderna för en fånge fattas av en i arbetsordningen förordnad tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Brottsförhållningsmyndighetens centralförvaltningsenhet beslutar om de öppna anstalter och öppna avdelningar där fångar övervakas tekniskt med hjälp av anordningar enligt 1 § 2 mom.

5 kap.

Placering i fängelset

4 §

Kontraktsavdelning

Fångar ska ges tillfälle att bo på en avdelning där fångarna förbinder sig att delta i den sysselsättning som ordnas för fångarna på avdelningen samt att genomgå den kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § (*kontraktsavdelning*).

9 §

Beslutanderätt

En sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller en i fängelsets arbetsordning förordnad tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om placering av fångar på avdelningar. En sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om avskilt boende på en fånges egen begäran. Den överläkare som svarar för verksamheten på ett sjukhus vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller en av överläkaren förordnad läkare beslutar om intagning på sjukhuset och utskrivning därifrån.

6 kap.

Förflyttning från ett fängelse till ett annat

1 §

Förflyttning från slutet fängelse till öppen anstalt

En fånge kan oberoende av straffets längd med iakttagande av 4 kap. 8 § förflyttas från ett slutet fängelse till en öppen anstalt för en viss tid eller för att avtjäna den återstående delen av straffet, om

- 1) förflyttningen till öppen anstalt främjar genomförandet av planen för strafftiden,
- 2) den sysselsättning som ordnas i den öppna anstalten eller någon annan sysselsättning som den öppna anstalten godkänner är lämplig för fången,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

3) det kan anses sannolikt att fången iakttar ordningen i den öppna anstalten, inte gör sig skyldig till något brott eller utan tillstånd avlägsnar sig från den öppna anstalten, och

4) fången förbinder sig att avstå från berusningsmedel och sådana dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen samt förbinder sig att genomgå den kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § i denna lag.

2 §

Förflyttning från öppen anstalt till slutet fängelse

En fånge kan förflyttas från en öppen anstalt till ett slutet fängelse, om

1) fången gör sig skyldig eller misstänks ha gjort sig skyldig till ett brott som enligt 2 kap. 13 § i strafflagen inte får behandlas vid disciplinärt förfarande eller fången gör sig skyldig eller misstänks ha gjort sig skyldig till en ordningsförseelse som avses i 15 kap. 3 § i denna lag,

2) fången vägrar att delta i sysselsättning enligt planen för strafftiden, eller den sysselsättning som ordnas eller godkänns av den öppna anstalten i övrigt inte är lämplig för fången,

3) fången vägrar att genomgå den kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § eller lämnar ett positivt prov vid kontrollen av drogfrihet när han eller hon anländer till en öppen anstalt med stöd av en sådan placering som avses i 4 kap. 9 § eller återvänder till en öppen anstalt i situationer som avses i 8 kap. 6 § eller 9 § 1 eller 3 mom. eller 14 kap.,

4) fången häktas på grund av något annat brott eller konstateras ha före ankomsten till den öppna anstalten gjort sig skyldig till ett brott som medför att de villkor som avses i 1 § 3 punkten inte längre uppfylls,

5) förflyttningen är motiverad för att skydda fångens eller någon annans säkerhet eller för att förhindra brottslig verksamhet,

6) ett nytt fängelsestraff eller förvandlingsstraff för böter ska verkställas och de villkor som avses i 1 § därför inte längre uppfylls, eller

7) fången begär detta själv.

En fånge kan omedelbart förflyttas till ett slutet fängelse för den tid som inledandet av förundersökning av det brott eller utredningen av den ordningsförseelse som avses i 1 mom. 1 punkten, undersökning eller säkerställande av resultatet av ett prov från den drogkontroll som avses i 1 mom. 3 punkten eller uppföljning av en berusad fånges hälsotillstånd kräver. En fånge kan också förflyttas till ett slutet fängelse för att de förutsättningar som avses i 1 mom. 6 punkten ska kunna utredas eller för att avtjäna ett sådant straff i enrum som avses i 15 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten.

En fånge som utan giltigt skäl underlåter att anlända till öppen anstalt inom utsatt tid ska förpassas till bedömningscentrumet eller till ett fängelse som bedömningscentrumet anvisat.

6 §

Beslutanderätt

Direktören för det mottagande fängelset eller en säkerhetsansvarig i det mottagande fängelset beslutar om omedelbar förflyttning av en fånge till ett annat fängelse enligt 2 § 2 mom. och om kortvarig förflyttning av en fånge till ett annat fängelse enligt 3 a §, efter att ha hört direktören för placeringsfängelset.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

7 kap.

Basvård och boende

7 §

Beslutanderätt

Regiondirektören beslutar om att begränsa en fånges rätt att använda egna kläder enligt 2 § 2 mom. En säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om att förvägra överlämnande av egna kläder till en fånges förfogande enligt 2 § 3 mom. Fängelsedirektören beslutar om att begränsa en fånges rätt att använda egna kläder enligt 2 § 4 mom. En tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter får överlämna sådana egna kläder till en fånges förfogande som det är tillåtet att inneha i fängelset.

8 kap.

Sysselsättning

10 §

Förutsättningar för tillstånd

Tillståndet eller placeringen kräver dessutom att

- 1) fången förbinder sig att avstå från berusningsmedel och sådana dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen och förbinder sig att genomgå kontroll av drogfrihet enligt 16 kap. 7 § i denna lag, och
- 2) fången förbinder sig att iaktta andra nödvändiga skriftliga villkor som hänför sig till vistelsen utanför fängelset och deltagandet i sysselsättning än de som avses i 1 punkten i detta moment.

14 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören, en sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om placering enligt 4 §, deltagande i sysselsättning utanför fängelset enligt 6 och 9 §, tillstånd till eget arbete enligt 7 § samt om återkallande av tillstånd eller placering enligt 11 §.

Brottsförmyndighetens centralförvaltningsenhet beslutar dock om tillstånd till civilt arbete, tillstånd till studier, placering i anstalt utanför fängelset och tillstånd till övervakad verksamhet utanför fängelset för fångar som avtjänar livstids fängelse samt för fångar som avtjänar kombinationsstraff enligt 2 c kap. 11 § i strafflagen.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Genom ett beslut av Brottsförhållningsmyndighetens centralförvaltningsenhet kan den beslutanderätt som avses i 2 mom. överföras på den tjänsteman som avses i 1 mom.

En sysselsättningsansvarig, en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om befrielse från sysselsättningsplikt enligt 13 §.

9 kap.

Fångarnas egendom och inkomster

9 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig beslutar om i 4 § 4 mom. avsett sändande av pengar eller betalningsmedel till någon utanför anstalten eller till en annan fånge. Fängelsedirektören, en sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om betalning av brukspenning, sysselsättningspenning, lön och arbetsresekostnader, om att sysselsättningspenning lämnas obetald och om ändring av brukspenning och lön.

11 kap.

Fritid

8 §

Beslutanderätt

Tillstånd till fritidsverksamhet som avses i 1 § 2 mom. och sammankomster som avses i 7 § beviljas av fängelsedirektören eller en sysselsättnings- eller säkerhetsansvarig.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

12 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

11 §

Beslutanderätt

En säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om läsning av brev, andra postförsändelser eller meddelanden med stöd av 2 § 1 mom., 8 § 1 mom. eller 9 b §, om utredning av avsändaren enligt 2 § 2 mom., om kopiering enligt 2 § 3 mom., om att underrätta fången om läsning enligt 2 a § 1 mom. samt om kvarhållande av försändelser eller meddelanden enligt 5 §. Ett meddelande får dock även lämnas för läsning till en sådan tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten som har rätt att behandla uppgifter i säkerhetsregistret. Beslut om avlyssning och inspelning av telefonsamtal fattas av en säkerhetsansvarig. Beslut om avbrytande eller förvägran av användning av telefon fattas av en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller av en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter.

14 kap.

Permission

2 §

Permission på basis av strafftidens längd

Permission på basis av strafftidens längd kan på ansökan beviljas, om

- 1) beviljande av permission främjar genomförandet av planen för strafftiden,
- 2) det utifrån fångens uppförande under strafftiden samt uppgifter om fångens person och brottslighet kan anses sannolikt att villkoren för permissionen kommer att iakttas, och
- 3) fången förbinder sig att genomgå den kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § och annan behövlig kontroll av att villkoren för permissionen iakttas.

11 §

Beslutanderätt

Beslut om beviljande och återkallande av permission samt om tidigareläggning enligt 3 § 3 mom. och betalning av kostnader för resor under permission enligt 10 § 2 mom. fattas av fängelsedirektören eller en säkerhets- eller sysselsättningsansvarig.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

12 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om restid, ersättande av resekostnader under en permission, permissionsförfarandet och om villkoren för permission utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare föreskrifter om beräkning av antalet permissioner och permissionernas längd meddelas av Brottsförhållningsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

15 kap.

Ordningen och disciplinen i ett fängelse

4 §

Disciplinstraff för fångar

En fånge kan disciplinärt bestraffas med

- 1) varning,
- 2) begränsning av deltagande i fritidsverksamhet, användning av pengar eller andra betalningsmedel eller innehav av egendom för högst 30 dygn (*förlust av rättigheter*), eller
- 3) placering i enrum för högst tio dygn (*straff i enrum*).

I stället för en varning kan en fånge ges en anmärkning, om ordningsförseelsen är ringa och inte är upprepad.

Förlusten av rättigheter får inte hindra fången att upprätthålla kontakter utom fängelset.

9 §

Utredning av ordningsförseelser

Ordningsförseelser ska utredas utan dröjsmål. Efter att en ordningsförseelse ägt rum ska en opartisk och objektiv utredning genomföras, varvid förseelsen utreds på det sätt som dess art och allvarlighetsgrad kräver.

Fången, andra som har del i saken och vid behov även andra personer ska höras. Utredningen ska genomföras så att ingen blir grundlöst misstänkt.

I samband med utredningen av en ordningsförseelse ska ett motiverat påstående av fången om att de anställda gjort sig skyldiga till eller varit delaktiga i ett brott överlämnas till en polismyndighet för undersökning.

Utredningen av en ordningsförseelse kan avslutas utan att förseelsen förs till i 10 § avsedd behandling av ett disciplinärende, om

- 1) förseelsen är ringa,
- 2) det har framgått att det inte har skett någon förseelse, eller
- 3) det inte finns någon anledning att misstänka fången för förseelsen.

Fången kan ges en anmärkning vid utredningen av en ordningsförseelse, om behandlingen av ärendet avslutas med stöd av 4 mom. 1 punkten.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

10 §

Behandling av disciplinärenden

Disciplinärenden som gäller fångar ska behandlas utan dröjsmål och utan att onödig uppmärksamhet väcks. Ärendet ska behandlas vid muntligt förfarande. Fången, ett vittne och någon annan person kan höras via videolänk eller med något annat motsvarande kommunikationsmedel om det är ändamålsenligt på grund av ett långt avstånd eller av någon annan motsvarande orsak.

Fången ska ges tillfälle att förbereda sitt försvar och lägga fram sin egen utredning samt bevis till stöd för den. Bestämmelser om tolkning finns i 4 kap. 4 § 2 mom.

En ordningsförseelse ska behandlas i det fängelse där fången är placerad eller där fången gjort sig skyldig till ordningsförseelsen. En ordningsförseelse som en fånge gjort sig skyldig till under en transport ska dock behandlas i det fängelse dit fången anländer. Om en fånge på grund av en ordningsförseelse förflyttas från en öppen anstalt till ett slutet fängelse, kan ordningsförseelsen också behandlas och disciplinstraffet påföras i det fängelse till vilket fången förflyttas.

11 §

Avskildhet vid utredning

Medan en ordningsförseelse utreds och beslutet om disciplinstraff inväntas kan fången hållas avskild från övriga fångar, om det behövs för att bevara ordningen eller av andra särskilda skäl. Avskildheten får inte räcka längre än nödvändigt och inte överskrida sju dygn. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt underrättas om avskildheten.

Den tid under vilken fången har hållits avskild från övriga fångar ska beaktas som avdrag när disciplinstraffet påförs.

12 §

Registrering

Utredning av ordningsförseelser och behandling av disciplinärenden ska registreras.

13 §

Hur disciplinstraff verkställs och när disciplinstraff förfaller

Disciplinstraff som påförts fångar ska verkställas utan dröjsmål och utan att onödig uppmärksamhet väcks.

Om en fånge åtalas vid domstol för ett brott för vilket han eller hon påförts disciplinstraff, förfaller disciplinstraffet till den del det inte har verkställts.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

16 §

Beslutanderätt

En säkerhetsansvarig beslutar om utredning av ordningsförseelser, om avslutande av behandlingen av disciplinärenden under utredningen med stöd av 9 § 4 mom. och om givande av anmärkning med stöd av 9 § 5 mom. En säkerhetsansvarig eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman i chefsuppgifter inom övervakningen beslutar om avskildhet enligt 11 §.

18 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om utredning av ordningsförseelser och om registrering av utredning av ordningsförseelser och behandling av disciplinärenden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om verkställigheten av disciplinstraff meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

16 kap.

Granskning av fängelselokaler och fångar

7 §

Kontroll av drogfrihet

En fånge kan åläggas att lämna utandnings-, saliv- eller urinprov

1) om det finns skäl att misstänka att fången är påverkad av alkohol, något annat berusningsmedel eller ett sådant dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen, eller

2) för utredning av förutsättningarna för eller kontroll av skyldigheten avseende drogfrihet i samband med oövervakade besök, besök av barn, placering på en kontraktsavdelning, permission, tillstånd som avser studier, civilt arbete övervakad verksamhet utanför fängelset eller för placering i en öppen anstalt, i en anstalt utanför fängelset eller placering i övervakad frihet på prov.

Det kan bestämmas att blodprov ska tas på en fånge om det behövs på grund av vägran att lämna ett i 1 mom. avsett prov, för att trygga kontrollen av drogfrihet eller för att få ett tillförlitligt provresultat.

Om berusningen av yttre tecken att döma är uppenbar, behöver utandnings-, saliv-, urin- eller blodprov inte tas, om inte fången kräver det.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

9 §

Förfarande och registrering

Kroppsvsitation ska utföras i närvaro av ett vittne. Om kroppsvsitationen eller kontrollen av drogfrihet kräver att fången ska klä av sig, ska den som utför kroppsvsitationen eller kontrollen av drogfrihet och den som är vittne till kroppsvsitationen vara av samma kön som den visiterade. När fången befinner sig utanför fängelset under direkt bevakning av en tjänsteman vid Brottså-följdsmyndigheten, får kroppsvsitation dock utföras utan närvaro av ett vittne, om saken inte tål uppskov.

Om kroppsbesiktning utförs av någon som inte hör till hälso- och sjukvårdspersonalen, ska ett vittne vara närvarande. I övrigt ska 8 kap. 33 § 3 och 4 mom. i tvångsmedelslagen iakttas vid utförande av kroppsbesiktning.

Fången ska underrättas om grunden för kroppsvsitationen, specialgranskningen, kroppsbesiktningen och kontrollen av drogfrihet så snart det är möjligt med beaktande av personens tillstånd och övriga omständigheter.

Ingripande i obemannade fordons eller farkosters färd, kroppsvsitation, kontroll av drogfrihet, specialgranskning och kroppsbesiktning ska registreras.

9 a §

Genomförande av kontroll av drogfrihet

Provtagning i samband med kontroll av drogfrihet ska ske i lämpliga lokaler och under kontrollerade förhållanden så att integritetsskyddet för den som testas säkerställs. Blodprov ska tas vid en för detta ändamål lämplig enhet inom hälso- och sjukvården. Endast yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården får ta blodprov.

Provtagningen och behandlingen av provet ska utföras på ett tekniskt tillförlitligt sätt så att

- 1) proverna från olika personer som testas inte kan blandas,
- 2) orenheter inte kan hamna i provet, och
- 3) provet inte kan förfälskas.

Ett saliv-, urin- eller blodprov ska sändas till ett laboratorium för undersökning eller verifiering, om inte resultatet av ett snabbtest av saliv- eller urinprovet visar att fången inte har använt berusningsmedel. Laboratoriet ska uppfylla kvalitetskraven för narkotikatest.

10 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om säkerhetskontroll av en fånge. En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om ingripande i obemannade fordons eller farkosters färd, kroppsvsitation av en fånge och om annan kontroll av drogfrihet än sådan blodprovstagning som avses i 7 §. Fängelsedirektören, en säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om sådant blodprov som avses i 7 §.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig beslutar om specialgranskning. Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet har i enskilda fall rätt att besluta om specialgranskning.

11 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om registrering av ingripande i obemannade fordon eller farkosters färd, kroppsvisitation, kontroll av drogfrihet, specialgranskning och kroppsbesiktning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om det förfarande som ska tillämpas vid kontroll av drogfrihet meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

17 kap.

Granskning av andra personer

6 §

Gripande och hållande i förvar

Den som grips eller hålls i förvar ska underrättas om grunden för åtgärden.

7 §

Förfarande och registrering

Säkerhetskontroll och kroppsvisitation ska utföras finkänsligt. Åtgärderna får inte orsaka onödigt olägenhet för den granskade eller skada på egendom.

Den granskade ska underrättas om grunden för åtgärden. Vid kroppsvisitation ska ett vittne vara närvarande. Om kroppsvisitationen kräver att den granskade klär av sig, ska visitationen utföras i ett avskilt rum, och den som utför visitationen och den som är vittne ska vara av samma kön som den granskade.

Kroppsvisitation, frantagande av föremål och ämnen, avlägsnande från området, gripande och hållande i förvar av besökare ska registreras.

8 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom övervakningen eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om säkerhetskontroll och förvägran av tillträde till fängelset.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

9 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om registrering av kroppsvisitation, frantagande av föremål och ämnen, avlägsnande från området, gripande och hållande i förvar av besökare utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 kap.

Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel

6 §

Användning av maktmedel

En tjänsteman vid Brottsförhållandenmyndigheten har i sin tjänsteutövning dessutom rätt till nödvärn i enlighet med 4 kap. 4 § i strafflagen. När det bedöms hur försvarligt nödvärnet varit ska de krav beaktas som kan ställas på en tjänsteman utifrån dennes utbildning och erfarenhet.

Den som på begäran eller med samtycke av en i 1 mom. avsedd tjänsteman tillfälligt bistår denne i en situation där det är nödvändigt att anlita hjälp av utomstående för att använda maktmedel vid en ytterst viktig och brådskande tjänsteförrättning enligt denna paragraf, har rätt att under tjänstemannens uppsikt använda de nödvändiga maktmedel som med hänsyn till omständigheterna kan anses försvarliga.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen samt om excess i nödvärn i 4 kap. 4 § 2 mom. och 7 § i den lagen.

6 a §

Beredskap för och varning om användning av maktmedel

Den som utför ett tjänsteuppdrag och har anledning att befara motstånd eller ett obehörigt angrepp enligt 4 kap. 4 § 1 mom. i strafflagen ska på ett lämpligt och ändamålsenligt sätt bereda sig på användning av maktmedel.

Den som är föremål för ett tjänsteuppdrag ska varnas för risken att bli utsatt för maktmedel, om det är möjligt och ändamålsenligt att varna denne. Varningen ska ges på ett för ändamålet lämpligt och begripligt sätt.

6 b §

Användning av skjutvapen

En tjänsteman vid Brottsförhållandenmyndigheten får använda skjutvapen endast om det är fråga om att stoppa en persons verksamhet som orsakar direkt och allvarlig fara för någon annans liv el-

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

ler hälsa och det inte finns något lindrigare sätt att stoppa verksamheten. Skjutvapen får dessutom användas i brådiskande och viktiga uppdrag för att avlägsna föremål eller motsvarande hinder.

Med användning av skjutvapen avses varning för användning av ett i 2 § i skjutvapenlagen (1/1998) avsett skjutvapen, hot om användning av skjutvapen och avlossande av skott. Det betraktas inte som användning av skjutvapen att ta fram ett skjutvapen och göra det skjutklart.

7 §

Förfarandet

Fången ska underrättas om grunden för användningen av fängsel så snart det är möjligt med beaktande av personens tillstånd och övriga omständigheter.

Användning av fängsel, verkställighet av observation, observation i isolering och avskildhet samt användning av maktmedelsredskap ska registreras.

8 §

Beslutanderätt

Beslut om vapenhot och avlossande av skott ska fattas av en säkerhetsansvarig eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman i chefsuppgifter inom övervakningen eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter.

9 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om verkställighet av och förhållandena under observation, observation i isolering och avskildhet samt om maktmedelsredskap, fängslens och registrering av användning av fängsel och maktmedelsredskap utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

11 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören, en i arbetsordningen förordnad säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om anmäl-

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

ningar enligt 5 § 1 mom. En verkställighetsansvarig eller en annan i arbetsordningen förordnad tjänsteman vid verkställighetsenheten beslutar om anmälningar enligt 5 § 2 mom.

20 kap.

Ändringssökande

1 §

Beslut i vilka ändring får sökas

En fånge eller en dömd får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

2) uppskov med verkställigheten av hälsoskäl enligt 2 kap. 3 §, uppskov med verkställigheten på andra grunder än av hälsoskäl enligt 2 kap. 4 § och återkallande av uppskov enligt 2 kap. 6 §,

8) befrielse från sysselsättningsplikten enligt 8 kap. 2 § 2 mom., tillstånd till civilt arbete enligt 8 kap. 6 §, tillstånd till deltagande i sysselsättning utanför fängelset enligt 8 kap. 9 § 1 eller 2 mom., beslut enligt 8 kap. 11 § om återkallande av tillstånd eller placering enligt 8 kap. 6 § eller 9 § 1 eller 2 mom. eller befrielse från sysselsättningsplikt för viss tid enligt 8 kap. 13 §,

14) anmärkning, varning, förlust av rättigheter, straff i enrum eller beslut om att inte påföra disciplinstraff enligt 15 kap. 4 § eller avskildhet enligt 15 kap. 11 §.

2 §

Förbud mot att söka ändring

En fånge eller en dömd får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

4) förflyttning av en fånge från ett slutet fängelse till en öppen anstalt enligt 6 kap. 1 §, omedelbar förflyttning av en fånge från en öppen anstalt till ett slutet fängelse enligt 6 kap. 2 § 2 mom., förflyttning av en fånge från en sluten anstalt till en annan sluten anstalt eller från en öppen anstalt till en annan öppen anstalt enligt 6 kap. 3 §, kortvarig förflyttning av en fånge till ett annat fängelse enligt 6 kap. 3 a § eller tillåtelse för en fånge att avlägsna sig från fängelset för att höras hos någon annan myndighet än en domstol enligt 6 kap. 5 §,

5) begränsning av användning av egna kläder enligt 7 kap. 2 § 2 och 4 mom.,

6) placering i sysselsättning enligt 8 kap. 4 §, tillstånd till eget arbete enligt 8 kap. 7 § eller tillstånd till sysselsättning under övervakning utanför fängelset enligt 8 kap. 9 § 3 mom. eller beslut enligt 8 kap. 11 § att återkalla ett tillstånd enligt 8 kap. 9 § 3 mom.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av häktningsslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i häktningsslagen (768/2005) 1 kap. 6 §, 8 kap. 8 § samt 10 kap. 14 och 15 §, av dem 8 kap. 8 § sådan den lyder i lag 394/2015 och 10 kap. 14 och 15 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 394/2015,

ändras 1 kap. 5 § 2 mom., 2 kap. 2 § 5 mom. och 4 §, 3 kap. 3 och 9 §, 4 kap. 4 §, 5 kap. 8 §, 8 kap. 9 §, 10 kap. 4 och 9—13 §, 16 § 4 mom. och 18 §, 11 kap. 2 a, 7, 9 och 10 §, 12 kap. 6 § 3 mom., 7 §, 8 § 1 mom. och 9 §, 13 kap. 6 § 3 och 4 mom., 7 § och 9 § 1 mom. samt 15 kap. 1 § 1 mom. 6 punkten,

av dem 2 kap. 2 § 5 mom. sådant det lyder i lag 15/2016, 3 kap. 9 § sådan den lyder i lagarna 736/2011, 394/2015 och 384/2017, 4 kap. 4 § sådan den lyder i lag 384/2017, 5 kap. 8 § sådan den lyder i lagarna 394/2015, 384/2017 och 291/2021, 8 kap. 9 §, 11 kap. 10 §, 13 kap. 9 § 1 mom. och 15 kap. 1 § 1 mom. 6 punkten sådana de lyder i lag 394/2015, 10 kap. 4 § och 11 kap. 7 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 394/2015, 10 kap. 18 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 736/2011, 11 kap. 2 a § sådan den lyder i lag 508/2019 och 11 kap. 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 736/2011 och 808/2011, samt

fogas till 1 kap. 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 394/2015, ett nytt 5 mom., till 3 kap. nya 3 a och 3 b §, till 11 kap. en ny 9 a och 11 §, till 13 kap. 6 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 736/2011, ett nytt 5 mom. och till kapitlet nya 6 a och 6 b § samt till 8 § ett nytt 2 mom., som följer:

1 kap.

Allmänna principer för verkställighet av häktning

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om grunderna för god förvaltning vid bemötandet av häktade och om förfarandet i förvaltningsärenden finns förutom i denna lag i förvaltningslagen (434/2003).

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

5 §

Bemötande av häktade

Häktade får inte utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, facklig verksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller av någon annan orsak som gäller den häktades person.

2 kap.

Ankomst till ett fängelse

2 §

Intagning i fängelse

Uppgift om att en häktad tagits in i ett fängelse ska antecknas i det brottspåföljdsregister som avses i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (/).

4 §

Ankomstgranskning

En häktad som har anlänt till ett fängelse ska granskas i närvaro av ett vittne (*ankomstgranskning*). Ankomstgranskningen omfattar identifiering, registrering av identiteten, upptagande av signalement samt katalogisering och granskning av den egendom som den häktade medför samt vid behov klädbyte. Bestämmelser om uppgörande av egendomsförteckning finns i 5 kap. 2 §. Bestämmelser om säkerhetskontroll finns i 11 kap. 3 § och bestämmelser om kroppsvisitation i 11 kap. 4 §.

Brottspåföljdsmyndigheten får på de häktade ta de signalement som avses i tvångsmedelslagen.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

3 kap.

Placering i fängelset, basvård och förflyttning

3 §

Klädsel

En häktad får använda sina egna kläder.

En förutsättning för överlämnande av egna kläder till den häktades förfogande är att kläderna är i gott skick och att de kan granskas på ett tillförlitligt sätt utan att skadas. Överlämnande av egna kläder till en häktads förfogande kan förvägras, om kläderna äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset eller om användningen av kläderna kan försvåra identifieringen av den häktade. Antalet klädesplagg som överlämnas till den häktades förfogande kan begränsas av skäl som hänför sig till möjligheterna att granska bostadsrummen, brandsäkerheten och de begränsade förvaringsutrymmena.

Användningen av egna kläder kan begränsas också om det är behövligt på grund av arbetarskyddet. Häktade som inte får använda sina egna kläder i arbetet eller som på grund av arbetets natur behöver skyddskläder ska ges lämplig klädsel.

Häktade som saknar ändamålsenliga egna kläder ska ges lämplig klädsel för användning i fängelset samt för domstolsbesök och andra besök utanför fängelset.

3 a §

Klädvård

De häktade svarar för vården av de egna kläder som de använder. En häktad ska hålla den klädsel som tillhandahållits av fängelset i behörigt skick.

Fängelset ska ge de häktade möjlighet att tvätta sina egna kläder eller att få dem tvättade i fängelset eller på den häktades bekostnad utanför fängelset genom anstaltens förmedling.

3 b §

Renhållning

De häktade ska på fritiden sköta om städning och renhållning av de egna bostadsrummen och de allmänna lokalerna samt om hushållsarbeten.

9 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig beslutar om att förvägra en häktad vistelse utomhus. En säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om att förvägra överlämnande av egna kläder till en häktads förfogande enligt 3 § 2 mom. Fängelsedirektören beslutar om att begränsa en häktads rätt att använda egna kläder

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

enligt 3 § 3 mom. En tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter får överlämna sådana egna kläder till en häktads förfogande som det är tillåtet att inneha i fängelset. En sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig beslutar om avvikelse från den normala kosten.

En sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om avskilt boende på en häktads egen begäran och om placering på kontraktsavdelning. Direktören för bedömningscentrumet eller den tjänsteman som enligt arbetsordningen är ställföreträdare för direktören beslutar om förflyttning av en häktad. Om en häktad förflyttas till en annan brottspåföljdsregion, är en förutsättning för förflyttningen samtycke av direktören för bedömningscentrumet i den mottagande brottspåföljdsregionen eller av den tjänsteman som enligt arbetsordningen är ställföreträdare för den direktören. Direktören för det mottagande fängelset eller en säkerhetsansvarig i det mottagande fängelset beslutar om kortvarig förflyttning av en häktad enligt 6 a §, efter att ha hört direktören för placeringsfängelset.

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig beslutar om den häktade ska tillåtas avlägsna sig från fängelset enligt 8 §. Om vistelsen utanför fängelset varar över sju dygn, fattas beslutet av direktören för bedömningscentrumet eller den tjänsteman som enligt arbetsordningen är ställföreträdare för den direktören.

4 kap.

Sysselsättning

4 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören, en sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om en häktads deltagande i sysselsättning och om eget arbete som avses i 2 §.

5 kap.

De häktades egendom och inkomster

8 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning fattar beslut om att inte överlämna egendom till en häktads förfogande. En tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter får överlämna sådana föremål och ämnen till en häktads förfogande som det är tillåtet att inneha i fängelset.

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig beslutar om i 4 § 3 mom. avsedd begränsning av rätten att använda pengar eller betalningsmedel och om i 4 § 4 mom. avsett sändande av pengar eller betalningsmedel till någon utanför anstalten eller till en annan fånge. Fängelsedirektören eller

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

en sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om betalning av brukspenning och sysselsättningspenning.

En säkerhetsansvarig eller en av denne för uppgiften särskilt förordnad tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om den övervakning av användningen av ett av Brottsförhållandenmyndigheten godkänt betalkort som avses i 3 a § 2 mom.

8 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

9 §

Beslutanderätt

En i arbetsordningen förordnad tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om granskning av brev och andra postförsändelser med stöd av 1 § 2 mom. samt om öppnande av en sådan försändelse och granskning av dess innehåll med stöd av 1 § 3 mom. eller 4 § 2 mom.

En säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om läsning av brev, andra postförsändelser och meddelanden med stöd av 2 § 1 mom., om utredning av avsändaren enligt 2 § 2 mom., om kopiering enligt 2 § 3 mom., om att underrätta den häktade om läsning enligt 2 a § 1 mom. samt om kvarhållande av försändelser eller meddelanden enligt 5 §. Ett meddelande får dock även lämnas för läsning till en sådan tjänsteman vid Brottsförhållandenmyndigheten som har rätt att behandla uppgifter i säkerhetsregistret. Beslut om avlyssning och inspelning av telefonsamtal fattas av en säkerhetsansvarig. Beslut om avbrytande eller förvägran att använda telefon fattas av en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller av en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter.

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig eller en sysselsättningsansvarig beslutar om tillstånd till användning av e-post eller internet och om återkallande av sådana tillstånd.

10 kap.

Ordningen och disciplinen i ett fängelse

4 §

Disciplinstraff för häktade

En häktad kan disciplinärt bestraffas med

- 1) varning,
- 2) begränsning av deltagande i fritidsverksamhet, användning av pengar eller andra betalningsmedel eller innehav av egendom för högst 30 dygn (*förlust av rättigheter*), eller
- 3) placering i enrum för högst tio dygn (*straff i enrum*).

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

I stället för en varning kan en häktad ges en anmärkning, om ordningsförseelsen är ringa och den inte är upprepad.

Förlusten av rättigheter får inte hindra den häktade att upprätthålla kontakter utom fängelset.

9 §

Utredning av ordningsförseelser

Ordningsförseelser ska utredas utan dröjsmål. Efter att en ordningsförseelse ägt rum ska en opartisk och objektiv utredning genomföras, varvid förseelsen utreds på det sätt som dess art och allvarlighetsgrad kräver.

Den häktade, andra som har del i saken och vid behov även andra personer ska höras. Utredningen ska genomföras så att ingen blir grundlöst misstänkt.

I samband med utredningen av en ordningsförseelse ska ett motiverat påstående av den häktade om att de anställda gjort sig skyldiga till eller varit delaktiga i ett brott överlämnas till en polismyndighet för undersökning.

Utredningen av en ordningsförseelse kan avslutas utan att förseelsen förs till i 10 § avsedd behandling av ett disciplinärende, om

- 1) förseelsen är ringa,
- 2) det har framgått att det inte har skett någon förseelse, eller
- 3) det inte finns skäl att misstänka den häktade för förseelsen.

Den häktade kan ges en anmärkning vid utredning av en ordningsförseelse, om behandlingen av ärendet avslutas med stöd av 4 mom. 1 punkten.

10 §

Behandling av disciplinärenden

Disciplinärenden som gäller häktade ska behandlas utan dröjsmål och utan att onödig uppmärksamhet väcks. Ärendet ska behandlas vid muntligt förfarande. Den häktade, ett vittne och någon annan person kan höras via videolänk eller med något annat motsvarande kommunikationsmedel om det är ändamålsenligt på grund av ett långt avstånd eller av någon annan motsvarande orsak.

Den häktade ska ges tillfälle att förbereda sitt försvar och lägga fram sin egen utredning samt bevis till stöd för den. Bestämmelser om tolkning finns i 2 kap. 3 § 2 mom.

En ordningsförseelse ska behandlas i det fängelse där den häktade är placerad eller där den häktade gjort sig skyldig till ordningsförseelsen. En ordningsförseelse som en häktad gjort sig skyldig till under en transport ska dock behandlas i det fängelse dit den häktade anländer. Om en häktad på grund av en ordningsförseelse förflyttas från en öppen anstalt till ett slutet fängelse, kan ordningsförseelsen också behandlas och disciplinstraffet påföras i bedömningscentrumet eller i det fängelse till vilket den häktade förflyttas.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

11 §

Avskildhet vid utredning

Medan en ordningsföreseelse utreds och beslutet om disciplinstraff inväntas kan den häktade hållas avskild från övriga fångar och häktade, om det behövs för att bevara ordningen eller av andra särskilda skäl. Avskildheten får inte räcka längre än nödvändigt och inte överskrida sju dygn. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt underrättas om avskildheten.

Den tid under vilken den häktade har hållits avskild från övriga fångar och häktade ska beaktas som avdrag när disciplinstraffet påförs.

12 §

Registrering

Utredning av ordningsföreseelser och behandling av disciplinärenden ska registreras.

13 §

Hur disciplinstraff verkställs och när disciplinstraff förfaller

Disciplinstraff som påförts häktade ska verkställas utan dröjsmål och utan att onödig uppmärksamhet väcks.

Om en häktad åtalas vid domstol för ett brott för vilket han eller hon påförts disciplinstraff, förfaller disciplinstraffet till den del det inte har verkställts.

16 §

Beslutanderätt

En säkerhetsansvarig beslutar om utredning av ordningsföreseelser, om avslutande av behandlingen av disciplinärenden under utredningen med stöd av 9 § 4 mom. och om givande av anmärkning med stöd av 9 § 5 mom. En säkerhetsansvarig eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman i chefsuppgifter inom övervakningen beslutar om avskildhet enligt 11 §.

18 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om utredning av ordningsföreseelser samt om registrering av utredning av ordningsföreseelser och behandling av disciplinärenden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Närmare föreskrifter om verkställigheten av disciplinstraff meddelas av Brottsförmyndigheten centralförvaltningsenhet.

11 kap.

Granskning av fängelselokaler och häktade

2 a §

Ingripande i obemannade fordons och farkosters färd

Vid verkställighet av häktning tillämpas vad som i 16 kap. 2 a, 8 a och 9—11 § i fängelselagen föreskrivs om ingripande i obemannade fordons och farkosters färd.

7 §

Kontroll av drogfrihet

En häktad kan åläggas att lämna utandnings-, saliv- eller urinprov

1) om det finns skäl att misstänka att den häktade är påverkad av alkohol, något annat berusningsmedel eller ett sådant dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen, eller

2) för utredning av förutsättningarna för oövervakade besök, besök av barn eller placering på en kontraktsavdelning eller för kontroll av skyldigheten avseende drogfrihet.

Det kan bestämmas att blodprov ska tas på den häktade om det behövs på grund av vägran att lämna ett i 1 mom. avsett prov, för att trygga kontrollen av drogfrihet eller för att få ett tillförlitligt provresultat.

Om berusningen av yttre tecken att döma är uppenbar, behöver utandnings-, saliv-, urin- eller blodprov inte tas, om inte den häktade kräver det.

9 §

Förfarande och registrering

Kroppsvisitation ska utföras i närvaro av ett vittne. Om kroppsvisitation eller kontroll av drogfrihet kräver att den häktade ska klä av sig, ska den som utför kroppsvisitationen och kontrollen av drogfrihet samt den som är vittne till kroppsvisitationen vara av samma kön som den visiterade. När den häktade befinner sig utanför fängelset under direkt bevakning av en tjänsteman vid Brottsförmyndigheten, får kroppsvisitation dock utföras utan närvaro av ett vittne, om saken inte tål uppskov.

Om kroppsbesiktning utförs av någon som inte hör till hälso- och sjukvårdspersonalen, ska ett vittne vara närvarande. I övrigt ska 8 kap. 33 § 3 och 4 mom. i tvångsmedelslagen iakttas vid utförande av kroppsbesiktning.

Den häktade ska underrättas om grunden för kroppsvisitationen, specialgranskningen, kroppsbesiktningen och kontrollen av drogfrihet så snart det är möjligt med beaktande av personens tillstånd och övriga omständigheter.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Kroppsvisitation, kontroll av drogfrihet, specialgranskning och kroppsbesiktning ska registreras.

9 a §

Genomförande av kontroll av drogfrihet

Provtagning i samband med kontroll av drogfrihet ska ske i lämpliga lokaler och under kontrollerade förhållanden så att integritetsskyddet för den som testas säkerställs. Blodprov ska tas vid en för detta ändamål lämplig enhet inom hälso- och sjukvården. Endast yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården får ta blodprov.

Provtagningen och behandlingen av provet ska utföras på ett tekniskt tillförlitligt sätt så att

- 1) proverna från olika personer som testas inte kan blandas,
- 2) orenheter inte kan hamna i provet, och
- 3) provet inte kan förfälskas.

Ett saliv-, urin- eller blodprov ska sändas till ett laboratorium för undersökning eller verifiering, om inte resultatet av ett snabbtest av saliv- eller urinprovet visar att den häktade inte har använt berusningsmedel. Laboratoriet ska uppfylla kvalitetskraven för narkotikatest.

10 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om säkerhetskontroll av en häktad. En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om kroppsvisitation av en häktad och om annan kontroll av drogfrihet än sådan blodprovstagning som avses i 7 §.

Fängelsedirektören, en säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om sådant blodprov som avses i 7 §.

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig beslutar om specialgranskning. Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet har i enskilda fall rätt att besluta om specialgranskning.

Fängelsedirektören beslutar om kroppsbesiktning.

11 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om registrering av kroppsvisitation, kontroll av drogfrihet, specialgranskning och kroppsbesiktning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om det förfarande som ska tillämpas vid kontroll av drogfrihet meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

12 kap.

Granskning av andra personer

6 §

Gripande och hållande i förvar

Den som grips eller hålls i förvar ska underrättas om grunden för åtgärden.

7 §

Förfarande och registrering

Säkerhetskontroll och kroppsvisitation ska utföras finkänsligt. Åtgärderna får inte orsaka onödig olägenhet för den granskade eller skada på egendom.

Den granskade ska underrättas om grunden för åtgärden. Vid kroppsvisitation ska ett vittne vara närvarande. Om kroppsvisitationen kräver att den granskade klär av sig, ska visitationen utföras i ett avskilt rum, och den som utför visitationen och den som är vittne ska vara av samma kön som den granskade.

Kroppsvisitation, frantagande av föremål och ämnen, avlägsnande från området, gripande och hållande i förvar av besökare ska registreras.

8 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom övervakningen eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om säkerhetskontroll och förvägran av tillträde till fängelset.

9 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om registrering av kroppsvisitation, frantagande av föremål och ämnen, avlägsnande från området, gripande och hållande i förvar av besökare utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

13 kap.

Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel

6 §

Användning av maktmedel

En tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten har i sin tjänsteutövning dessutom rätt till nödvärn i enlighet med 4 kap. 4 § i strafflagen. När det bedöms hur försvarligt nödvärnet varit ska de krav beaktas som kan ställas på en tjänsteman utifrån dennes utbildning och erfarenhet.

Den som på begäran eller med samtycke av en i 1 mom. avsedd tjänsteman tillfälligt bistår denne i en situation där det är nödvändigt att anlita hjälp av utomstående för att använda maktmedel vid en ytterst viktig och brådskande tjänsteförrättning enligt denna paragraf, har rätt att under tjänstemannens uppsikt använda de nödvändiga maktmedel som med hänsyn till omständigheterna kan anses försvarliga.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen samt om excess i nödvärn i 4 kap. 4 § 2 mom. och 7 § i den lagen.

6 a §

Beredskap för och varning om användning av maktmedel

Den som utför ett tjänsteuppdrag och har anledning att befara motstånd eller ett obehörigt angrepp enligt 4 kap. 4 § 1 mom. i strafflagen ska på ett lämpligt och ändamålsenligt sätt bereda sig på användning av maktmedel.

Den som är föremål för ett tjänsteuppdrag ska varnas för risken att bli utsatt för maktmedel, om det är möjligt och ändamålsenligt att varna denne. Varningen ska ges på ett för ändamålet lämpligt och begripligt sätt.

6 b §

Användning av skjutvapen

En tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten får använda skjutvapen endast om det är fråga om att stoppa en persons verksamhet som orsakar direkt och allvarlig fara för någon annans liv eller hälsa och det inte finns något lindrigare sätt att stoppa verksamheten. Skjutvapen får dessutom användas i brådskande och viktiga uppdrag för att avlägsna föremål eller motsvarande hinder.

Med användning av skjutvapen avses varning för användning av ett i 2 § i skjutvapenlagen (1/1998) avsett skjutvapen, hot om användning av skjutvapen och avlossande av skott. Det betraktas inte som användning av skjutvapen att ta fram ett skjutvapen och göra det skjutklart.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

7 §

Förfarandet

Den häktade ska underrättas om grunden för användningen av fängsel så snart det är möjligt med beaktande av personens tillstånd och övriga omständigheter.

Användning av fängsel, verkställighet av observation, observation i isolering och avskildhet samt användning av maktmedelsredskap ska registreras.

8 §

Beslutanderätt

Beslut om vapenhot och avlossande av skott ska fattas av en säkerhetsansvarig eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman i chefsuppgifter inom övervakningen eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter.

9 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om verkställighet av och förhållandena under observation, observation i isolering och avskildhet samt om maktmedelsredskap, fängslens och registrering av användning av fängsel och maktmedelsredskap utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 kap.

Ändringssökande

1 §

Beslut i vilka ändring får sökas

En häktad får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

6) anmärkning, varning, förlust av rättigheter, straff i enrum eller beslut om att inte påföra disciplinstraff enligt 10 kap. 4 mom. eller avskildhet enligt 11 §,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av samhällspåföljder

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015) 5, 29, 31, 74 och 81 §, av dem 31 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 273/2019,
ändras 14—20, 22, 23, 25—27 och 30 §, 38 § 2 mom., 39 och 46 §, 49 § 2 mom., 54 §, 55 § 1 mom., 62 och 66 §, 67 § 1 mom. samt 68, 75, 84, 86, 87 och 91 §,
av dem 18 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 385/2017 och 273/2019, 19 och 30 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 385/2017, 26 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 273/2019 samt 62 § sådan den lyder i lag 273/2019, samt
fogas till 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 273/2019, ett nytt 5 mom., till lagen nya 22 a, 24 a och 26 a §, till 47 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 86 a §, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om grunderna för god förvaltning vid bemötandet av dem som dömts till samhällspåföljder och om förfarandet i förvaltningsärenden finns förutom i denna lag i förvaltningslagen (434/2003).

14 §

Påbörjande av verkställigheten

Domstolen ska utan ogrundat dröjsmål underrätta Brottspåföljdsmyndigheten om sitt avgörande genom vilket den har dömt ut samhällstjänst, övervakningsstraff, villkorligt fängelse förenat med övervakning eller ungdomsstraff. Uppgifterna om avgörandet registreras i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens nationella informationsresurs. Bestämmelser om registreringen finns i lagen om justitieförvaltningens nationella informationsresurs (955/2020).

En preciserad plan för strafftiden ska utarbetas och verkställigheten av samhällstjänst, övervakningsstraff, villkorligt fängelse förenat med övervakning och ungdomsstraff påbörjas och påföljden verkställas utan ogrundat dröjsmål när en dom som gäller straffet har vunnit laga kraft eller kan verkställas på samma sätt som en lagakraftvunnen dom.

Brottspåföljdsmyndigheten ska förelägga den dömda en tidpunkt när avtjänandet av straffet ska inledas.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

15 §

Begynnelsetidpunkten för avtjänandet av straff

Avtjänandet av samhällstjänst och ungdomsstraff börjar den dag då det första övervakarmötet ordnas, den första arbetstjänstdagen infaller, deltagandet i annan verksamhet inleds eller då annan övervakning som hänför sig till samhällspåföljdens verkställighet inleds i enlighet med den preciserade planen för strafftiden. Bestämmelser om begynnelsetidpunkten för avtjänandet av övervakningsstraff finns i 47 §.

Övervakningstiden för villkorligt fängelse som förenats med övervakning börjar löpa den dag då det första övervakarmötet ordnas i enlighet med den preciserade planen för strafftiden.

Om den som ska frigges villkorligt ställs under övervakning för en provotid, inleds övervakningen den dag då han eller hon frigges villkorligt från fängelset.

16 §

Uppskov med eller avbrott i verkställigheten

Brottspåföljdsmyndigheten får för viss tid skjuta upp eller avbryta verkställigheten av samhällstjänst, övervakningsstraff, ungdomsstraff eller övervakningen av villkorligt fängelse, om

1) avtjänande av samhällspåföljd skulle äventyra vården av den dömdes allvarliga sjukdom eller svåra skada,

2) det finns ett tillfälligt hinder för avtjänande av samhällspåföljden på grund av att den dömda deltar i missbrukarrehabilitering, fullgör värnplikt eller frivillig militärtjänst för kvinnor eller civiltjänst, vårdar sitt barn under en moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenningsperiod enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) eller av någon annan därmed jämförbar godtagbar orsak,

3) ändrade förhållanden hos den dömda förutsätter nya arrangemang i fråga om verksamhets-skyldigheten eller skyldigheten att stanna på en viss plats,

4) det finns ett hinder för avtjänandet av samhällspåföljden med anledning av avtjänande av ett ovillkorligt fängelsestraff eller någon annan samhällspåföljd eller med anledning av verkställigheten av häktning.

I de fall som avses i 1 mom. 1 punkten ska verkställigheten skjutas upp eller avbrytas tills det inte längre finns några hinder för inledandet av verkställigheten som beror på den dömdes hälsotillstånd. I de fall som avses i 1 mom. 2—4 punkten får uppskov eller avbrott fortgå i sammanlagt högst ett år från den tidpunkt då den dömda ska börja avtjäna straffet.

Strafftiden löper inte under uppskovet eller avbrottet.

Brottspåföljdsmyndigheten ska återkalla ett uppskov med eller avbrott i verkställigheten, om det framgår att det inte längre finns grunder för uppskovet eller avbrottet.

17 §

Preciserad plan för strafftiden

Brottspåföljdsmyndigheten ska utarbeta en preciserad plan för strafftiden för att en samhällspåföljd ska kunna verkställas. Den preciserade planen för strafftiden ska innehålla mer detaljer-

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

de uppgifter om hela den tid verkställigheten av samhällspåföljden omfattar än vad som ingår i den plan för strafftiden som utarbetats i utredningsskedet i enlighet med 11 § samt tidpunkten för när verkställigheten av påföljden inleds och upphör och ett detaljerat tidsschema.

18 §

Utarbetande och ändring av en preciserad plan för strafftiden

Brottspåföljdsmyndigheten utarbetar en preciserad plan för strafftiden i samarbete med den dömde.

Brottspåföljdsmyndigheten får ändra den preciserade planen för strafftiden, om förhållandena förändras väsentligt eller det finns någon annan därmed jämförbar godtagbar orsak till det. När den preciserade planen ändras ska bestämmelserna i 1 och 3 mom. iakttas.

Detaljerna i den preciserade planen för strafftiden och påföljderna för brott mot bestämmelserna i den ska på ett ändamålsenligt sätt gås igenom med den dömde.

19 §

Beräkning av strafftider och tidsfrister

De strafftider som avses i denna lag och maximitiden för uppskov och avbrott enligt 16 § beräknas i dagar. De tider som anges i år och månader omvandlas till dagar så att ett år blir 365 dagar och en månad blir 30 dagar.

20 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om

- 1) inledande av verkställigheten,
- 2) innehållet i och förfarandet för utarbetandet av en preciserad plan för strafftiden,
- 3) verksamhet som kan godkännas som innehåll i verksamhetsskyldigheten.

22 §

Kontroll av drogfrihet

Den dömde kan åläggas att lämna utandnings-, saliv- eller urinprov

1) om det finns skäl att misstänka att den dömde är påverkad av alkohol eller något annat berusningsmedel på det sätt som avses i 38, 61, 65 eller 72 §, eller

2) för övervakning av skyldigheten avseende drogfrihet i fråga om övervakningsstraff.

Det kan bestämmas att blodprov ska tas på den dömde om det behövs på grund av vägran att lämna ett i 1 mom. avsett prov, för att trygga kontrollen av drogfrihet eller för att få ett tillförlitligt provresultat.

Om berusningen av yttre tecken att döma är uppenbar, behöver utandnings-, saliv-, urin- eller blodprov inte tas, om inte den dömde kräver det.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Bestämmelser som behandling av ett vid kontroll av drogfrihet konstaterat brott mot skyldigheten avseende drogfrihet finns i 24 a, 25 och 26 §.

22 a §

Genomförande av kontroll av drogfrihet

Provtagningen i samband med kontroll av drogfrihet ska ske i lämpliga lokaler och under kontrollerade förhållanden så att integritetsskyddet för den som testas säkerställs. Om kontrollen av drogfrihet förutsätter att den dömda ska klä av sig, ska den som utför kontrollen vara av samma kön som den som kontrolleras.

Den dömda kan förpliktas att besöka en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, en hälsovårdscentral eller en enhet som avses i lagen om missbrukarvård (41/1986) för att lämna urinprov. Blodprov ska tas vid en för detta ändamål lämplig enhet inom hälso- och sjukvården. Endast yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården får ta blodprov.

Provtagningen och behandlingen av provet ska utföras på ett tekniskt tillförlitligt sätt så att

- 1) proverna från olika personer som testas inte kan blandas,
- 2) orenheter inte kan hamna i provet, och
- 3) provet inte kan förfälskas.

Ett saliv-, urin- eller blodprov ska sändas till ett laboratorium för undersökning eller verifiering, om inte resultatet av ett snabbtest av saliv- eller urinprovet visar att den dömda inte har använt berusningsmedel. Laboratoriet ska uppfylla kvalitetskraven för narkotikatest.

Den dömda ska underrättas om grunden för kontrollen av drogfrihet så snart det är möjligt med beaktande av personens tillstånd och övriga omständigheter.

23 §

Tillstånd att tillfälligt låta bli att följa den preciserade planen för strafftiden

Den dömda kan få tillstånd att i enskilda fall låta bli att följa en bestämmelse i den preciserade plan för strafftiden som avses i 17 §, om det behövs av en orsak som hänför sig till hans eller hennes familj, hälso- och sjukvård, försörjning eller skötsel av arbets-, utbildnings-, social- eller bostadsärenden eller av någon annan motsvarande godtagbar orsak.

Den dömda får i ett enskilt fall utan förhandstillstånd låta bli att följa en i 1 mom. avsedd bestämmelse, om det är nödvändigt på grund av att den dömda insjuknat eller på grund av någon annan oförutsedd och tvingande orsak som inverkar på verkställigheten. Den dömda ska utan dröjsmål anmäla detta till Brottspåföljdsmyndigheten. Brottspåföljdsmyndigheten kan efter att ha fått anmälan bevilja tillstånd i efterskott.

24 a §

Brott mot skyldigheter

Den dömda kan ges en varning om han eller hon bryter mot sina skyldigheter enligt 21, 22, 38, 49, 72 eller 73 §. I stället för en varning kan den dömda ges en anmärkning, om brottet mot skyldigheterna är ringa och det inte är upprepat.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Den dömden kan påföras en påföljd enligt 39, 55, 62, 67 och 75 §, om han eller hon grovt bryter mot sina skyldigheter. Ett brott mot skyldigheterna är grovt, om den dömden

- 1) trots varning upprepade gånger bryter mot sina skyldigheter, eller
- 2) underlåter att inleda eller avbryter avtjänandet av påföljden.

Ett brott mot skyldigheterna är grovt också om den dömden bryter mot sina skyldigheter på ett sätt som visar uppenbar likgiltighet för tillbörligt avtjänande av straffet.

25 §

Utredning av brott mot skyldigheter

Om den dömden misstänks ha brutit mot sina skyldigheter på det sätt som avses i 24 a §, ska Brottsförhållningsmyndigheten utreda brottet mot skyldigheterna på det sätt som dess art och allvarlighetsgrad kräver.

Brottsförhållningsmyndigheten kan förbjuda att verkställigheten av samhällstjänst, övervakningsstraff, övervakning av villkorligt fängelse som påförts en person som fyllt 21 år eller ungdomsstraff inleds eller avbryta verkställigheten för den tid som brott mot skyldigheterna utreds, om ärendet inte kan utredas omedelbart.

26 §

Behandling av brott mot skyldigheter

Om den dömden konstateras ha brutit mot sina skyldigheter på det sätt som avses i 24 a § 1 mom., beslutar Brottsförhållningsmyndigheten om anmärkning eller varning. När en varning ges ska den dömden underrättas om vad fortsatt brott mot skyldigheterna kan leda till.

Om den dömden misstänks ha grovt brutit mot sina skyldigheter på det sätt som avses i 24 a § 2 eller 3 mom., ska Brottsförhållningsmyndigheten lämna i 25 § avsedd utredning till åklagaren. Brottsförhållningsmyndigheten ska förbjuda påbörjandet av verkställigheten eller avbryta verkställigheten om det är fråga om samhällstjänst, övervakningsstraff, övervakning av villkorligt fängelse som påförts en person som fyllt 21 år eller ungdomsstraff.

Vid behandling av grovt brott mot skyldigheter ska domstolen ge den dömden tillfälle att bli hörd innan saken avgörs. En representant för Brottsförhållningsmyndigheten ska också ges tillfälle att ge utlåtande i saken, om det inte är uppenbart onödigt med avseende på ärendets behandling. Ärendet kan avgöras även om den dömden inte infinner sig vid domstolen. Tingsrätten är domför med ordföranden ensam. I övrigt ska bestämmelserna om rättegång i brottmål iakttas. Besvär över ett avgörande som domstolen träffat med stöd av denna paragraf ska behandlas skyndsamt.

26 a §

Registrering

Kontroll av drogfrihet och utredning av brott mot skyldigheter ska registreras.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

27 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om registrering av kontroll av drogfrihet, om utredning och registrering av brott mot skyldigheter samt om förfarandet vid brott mot skyldigheter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om det förfarande som ska tillämpas vid kontroll av drogfrihet meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

30 §

Beslutanderätt

Direktören för byrån för samhällspåföljder beslutar om åtgärder som föranleds av grovt brott mot skyldigheter enligt 24 a § 2 eller 3 mom.

Direktören för byrån för samhällspåföljder beslutar om

- 1) begynnelsestidpunkten för avtjänandet av straff enligt 15 §,
- 2) uppskov med och avbrott i verkställigheten samt återkallande av uppskovet med och avbrott i verkställigheten enligt 16 §,
- 3) en preciserad plan för strafftiden enligt 17 och 46 §,
- 4) blodprov enligt 22 §,
- 5) begäran om hämtning enligt 24 §,
- 6) en i 24 a § 1 mom. avsedd anmärkning och varning,
- 7) förbud mot att inleda verkställighet eller om avbrytande av verkställigheten enligt 25 § 2 mom.,
- 8) avslutande av övervakning enligt 60 § 4 mom. och 76 §.

Om saken inte kan vänta, kan besluten fattas av en i arbetsordningen förordnad fängelsedirektör, biträdande direktör eller en brottspåföljdschef.

En tjänsteman som svarar för verkställigheten beslutar om beräkning av strafftiden för övervakningsstraff och om villkorlig frigivning från övervakningsstraff. En tjänsteman som svarar för verkställigheten eller en i arbetsordningen förordnad annan tjänsteman vid verkställighetsenheten beslutar om utfärdande och återkallande av en efterlysning enligt 34 §.

Övervakaren eller en i arbetsordningen förordnad annan tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten beslutar om

- 1) ändring av en preciserad plan för strafftiden enligt 18 §,
- 2) annan i 22 § avsedd kontroll av drogfrihet än blodprov,
- 3) rätten enligt 23 § att på grund av förhinder inte fullgöra en skyldighet som ingår i den preciserade planen för strafftiden,
- 4) anmärkning enligt 24 a § 1 mom.,
- 5) ersättning för resekostnader enligt 32 §,
- 6) säkerhetskontroll enligt 50 §.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

38 §

Den dömdes särskilda skyldigheter

Den dömden får inte vara påverkad av alkohol eller något annat berusningsmedel på platsen för arbete, rehabilitering, utbildning eller någon annan verksamhet som hänför sig till samhällstjänstens verkställighet, eller under sådana sammankomster som verkställigheten kräver.

39 §

Påföljd för grovt brott mot skyldigheter

Om åklagaren bedömer att samhällstjänsten ska förvandlas till ett övervakningsstraff eller ett ovillkorligt fängelsestraff på grund av sådant handlande som avses i 24 a § 2 eller 3 mom., ska åklagaren utan dröjsmål framställa ett yrkande om det hos den tingsrätt som har behandlat brottmålet i första instans eller inom vars domkrets den dömden bor eller stadigvarande vistas.

Om domstolen konstaterar att den dömden har handlat på det sätt som avses i 24 a § 2 eller 3 mom., kan domstolen förvandla den icke avtjänade delen av samhällstjänsten till ett övervakningsstraff eller ett ovillkorligt fängelsestraff. Minimitiden för förvandlingsstraffen är fyra dagar. Domstolen kan förvandla också sådan samhällstjänst vars verkställighet ännu inte inletts till ett övervakningsstraff eller ett ovillkorligt fängelsestraff.

46 §

Precisering av planen för strafftiden

När ett övervakningsstraff ska verkställas utarbetar Brottsförvaltningsmyndigheten en preciserad plan för strafftiden i enlighet med 17 och 18 §. En preciserad plan för strafftiden för ett övervakningsstraff ska dessutom innehålla uppgifter och bestämmelser om

- 1) den dömdes bostad eller någon annan plats som anvisats den dömden,
- 2) den tid som den dömden är skyldig att stanna i sin bostad eller på någon annan plats som anvisats den dömden samt om när denna tid infaller,
- 3) den dömdes rätt att röra sig utanför sin bostad eller någon annan plats som anvisats honom eller henne.

47 §

Begynnelse tidpunkten för avtjänandet av övervakningsstraff och beräkningen av straffets längd

Den som avtjänar ett övervakningsstraff ska meddelas ett beslut som innefattar de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. samt information om tidpunkten för frigivningen. Sak-, skriv- och räknefel i ett straffidsbeslut får rättas utan den dömdes samtycke, om inte rättelsen leder till ett oskäligt slutresultat för den dömden med beaktande av frigivningstidpunktens närhet, felets obetydlighet eller någon annan därmed jämförbar orsak.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

49 §

Den dömdes särskilda skyldigheter

Under den tid verkställigheten pågår får den dömda inte använda alkohol eller något annat berusningsmedel eller vara påverkad av berusningsmedel.

54 §

Behandling av grovt brott mot skyldigheter

Om åklagaren anser att den dömda har handlat på det sätt som avses i 24 a § 2 eller 3 mom. eller 51 §, ska åklagaren utan dröjsmål föra saken till behandling hos den tingsrätt som har behandlat brottmålet i första instans eller inom vars domkrets den dömda bor eller stadigvarande vistas.

55 §

Straff som döms ut i stället för övervakningsstraff

Om domstolen konstaterar att den dömda har handlat på det sätt som avses i 24 a § 2 eller 3 mom. eller 51 §, ska domstolen förvandla den icke avtjänade delen av övervakningsstraffet till ett ovillkorligt fängelsestraff vars minimitid är fyra dagar.

62 §

Påföljd för grovt brott mot skyldigheter

Om den som dömts till villkorligt fängelse förenat med övervakning bryter mot sina till övervakningen hörande skyldigheter på ett i 24 a § 2 eller 3 mom. avsett grovt sätt, ska Brottsföljdsmyndigheten utan dröjsmål underrätta åklagaren om saken, om det inte är uppenbart onödigt för att syftet med övervakningen ska nås.

Om åklagaren på grund av ett i 24 a § 2 eller 3 mom. avsett grovt brott mot skyldigheter bedömer att övervakningstiden ska förlängas eller, i fråga om den som hade fyllt 21 år när han eller hon begick brottet, att den icke avtjänade övervakningstiden ska förvandlas till ovillkorligt fängelse, ska åklagaren utan dröjsmål framställa ett yrkande om detta hos den tingsrätt som har behandlat brottmålet i första instans eller inom vars domkrets den dömda bor eller stadigvarande vistas.

Om domstolen konstaterar att den dömda har brutit mot de skyldigheter som hör till övervakningen på ett i 24 a § 2 eller 3 mom. avsett grovt sätt och om det med hänsyn till den dömdes person och orsakerna till överträdelsen enligt en helhetsbedömning finns särskilda skäl till det, kan domstolen förlänga övervakningstiden med sammanlagt högst sex månader eller, i fråga om den som hade fyllt 21 år när han eller hon begick brottet, förvandla den icke avtjänade övervakningstiden till ovillkorligt fängelse i minst fyra och högst 14 dagar. En månad icke avtjänad övervakningstid motsvarar en dag fängelse när övervakningstid förvandlas till ovillkorligt fängelse. Om

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

en del av en månad som hör till övervakningstiden har avtjänats ska den månaden anses vara helt och hållet avtjänad.

På förlängd övervakningstid tillämpas 60 § 2 mom. För den som hade fyllt 21 år när han eller hon begick brottet kan övervakningen dessutom omfatta deltagande i rehabilitering eller öppen vård enligt 60 § 3 mom. i den omfattning som sådan ingått i planen för strafftiden men ännu inte genomförts.

66 §

Behandling av grovt brott mot skyldigheter

Om åklagaren anser att den som dömts till ungdomsstraff har brutit mot sina skyldigheter på ett i 24 a § 2 eller 3 mom. avsett grovt sätt, ska åklagaren utan dröjsmål föra saken till behandling hos den tingsrätt som har behandlat brottmålet i första instans eller inom vars domkrets den dömden bor eller stadigvarande vistas.

67 §

Påföljd för grovt brott mot skyldigheter

Om domstolen konstaterar att den som dömts till ungdomsstraff har brutit mot sina skyldigheter på ett i 24 a § 2 eller 3 mom. avsett grovt sätt, ska domstolen döma ut ett annat straff i stället för den icke avtjänade delen av ungdomsstraffet.

— — — — —

68 §

Beaktande av den del av ungdomsstraffet som har avtjänats

När den som har dömts till ungdomsstraff döms till ett nytt straff i fall som avses i 7 kap. 8 § i strafflagen eller i 67 § 1 mom. i denna lag, ska den del av ungdomsstraffet som redan har avtjänats i skälig mån beaktas som en straffnedsättningsgrund. Två ungdomsstraffdagar anses motsvara en dag ovillkorligt fängelse, om det inte med beaktande av innehållet i den del av ungdomsstraffet som redan har avtjänats finns särskilda skäl att avvika från detta.

75 §

Påföljd för grovt brott mot skyldigheter

Om åklagaren bedömer att en del av reststraffet ska verkställas på grund av ett i 24 a § 2 eller 3 mom. avsett grovt brott mot skyldigheter, ska åklagaren utan dröjsmål framställa ett yrkande om det hos den tingsrätt som har behandlat brottmålet i första instans eller inom vars domkrets den dömden bor eller stadigvarande vistas.

Om domstolen konstaterar att den dömden har brutit mot sina skyldigheter på ett i 24 a § 2 eller 3 mom. avsett grovt sätt och om det med hänsyn till den dömdes person och orsakerna till över-

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

trädelsen enligt en helhetsbedömning finns särskilda skäl till det, kan domstolen bestämma att minst fyra och högst 14 dagar av reststraffet ska verkställas.

84 §

Avdrag på grund av ett verkställt straff

Brottspåföljdsmyndigheten ska från det fängelsestraff som ska verkställas dra av den tid som motsvarar den del av straffet som redan har avtjänats som övervakningsstraff när domstolen har förbjudit verkställigheten av ett övervakningsstraff men inte har bestämt längden på den del av straffet som ska verkställas som fängelse. Om den dömde har frigetts villkorligt från ett övervakningsstraff, iaktas på motsvarande sätt det som i 3 kap. 6 § i fängelselagen föreskrivs om verkställighet av skillnaden.

86 §

Beslut i vilka ändring får sökas

Den dömde får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut om

- 1) uppskov med eller avbrott i verkställigheten enligt 16 § 1 mom. samt återkallelse av uppskov med eller avbrott i verkställigheten enligt 16 § 4 mom.,
- 2) en preciserad plan för strafftiden enligt 17 och 46 § eller om ändring av en preciserad plan för strafftiden enligt 18 §,
- 3) tillstånd att tillfälligt låta bli att följa den preciserade planen för strafftiden enligt 23 § 1 mom.,
- 4) anmärkning eller varning enligt 24 a § 1 mom. eller beslut om att inte ge anmärkning eller varning,
- 5) förbud mot att inleda verkställighet eller avbrytande av verkställigheten enligt 25 § 2 mom. och 26 § 2 mom.,
- 6) ersättning för resekostnader enligt 32 §,
- 7) strafftiden över övervakningsstraff enligt 47 § 2 mom.,
- 8) ställande under övervakning enligt 70 § och avslutande av övervakning enligt 76 §,
- 9) något annat avgörande enligt 6 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) som träffats med stöd av denna lag än vad som avses ovan i 1—8 punkten, om inte sökande av ändring har förbjudits med stöd av 86 a § i denna lag.

86 a §

Förbud mot att söka ändring

Den dömde får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut om

- 1) begynnelse tidpunkten för avtjänandet av straff enligt 15 §,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

2) tillstånd att tillfälligt låta bli att följa den preciserade planen för strafftiden enligt 23 § 2 mom.

87 §

Beslutanderätt och behandling av begäran om omprövning

Regiondirektören vid Brottspåföljdsmyndigheten avgör begäran om omprövning av beslut som avses i 86 § 1—6 samt 8 och 9 punkten. Verkställighetsdirektören vid Brottspåföljdsmyndigheten avgör begäran om omprövning av beslut som avses i 86 § 7 punkten.

Begäran om omprövning ska framställas skriftligen inom sju dagar från delfåendet av beslutet. Omprövningsbegäran ska lämnas till regiondirektören, direktören för byrån för samhällspåföljder eller fängelsedirektören. Om det är fråga om ett i 86 § 7 punkten avsett beslut om strafftiden för övervakningsstraff, ska omprövningsbegäran lämnas till verkställighetsdirektören. Begäran om omprövning ska behandlas skyndsamt.

I andra beslut som fattas av Brottspåföljdsmyndighetens verkställighetsenhet än i 86 § 7 punkten avsedda beslut om strafftiden för övervakningsstraff får omprövning inte begäras, utan de överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med vad föreskrivs i 88 §.

91 §

Hur begäran om omprövning och besvär påverkar verkställigheten

Begäran om omprövning eller anförande av besvär avbryter inte verkställigheten av beslut som avses i 86 § 7 eller 8 punkten, om inte den regiondirektör eller verkställighetsdirektör som behandlar begäran om omprövning eller den domstol som behandlar besvären beslutar något annat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vid bestämmandet av begynnelsestidpunkten för övervakning som förenats med villkorligt fängelse tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, om övervakningen har bestämts som straff för ett brott som har begåtts före ikraftträdandet. Till övriga delar tillämpas i ärenden som gäller utdömande, förberedelse eller verkställighet av en samhällspåföljd de bestämmelser som gällde när beslutet fattades. Bestämmelserna i denna lag tillämpas emellertid om ärendet tas till ny behandling på grund av överträdelse av villkor, förändrade förutsättningar eller av någon annan motsvarande orsak efter ikraftträdandet av denna lag.

Lag

om ändring av lagen om övervakad frihet på prov

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om övervakad frihet på prov (629/2013) 10 och 11 §, 14 § 2 mom., 15 § och 16 § 2 mom., av dem 14 § 2 mom. och 15 § sådana de lyder i lag 404/2015,
ändras 3 §, 5 § 2 mom., 9 §, 14 § 4 och 5 mom., 18, 19 och 21 §, 23 § 1 mom., 26 och 27 §, 31 § 4 mom. samt 32, 40 och 41 §,
av dem 5 § 2 mom., 14 § 4 och 5 mom. och 21 § sådana de lyder i lag 404/2015, 32 § sådan den lyder i lagarna 404/2015, 1643/2015 och 807/2017 samt 40 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 397/2015 och 404/2015, samt
fogas till 1 § ett nytt 2 mom., till lagen nya 19 a och 25 a §, till 31 § ett nytt 5 mom. samt till lagen nya 31 a—31 c och 40 a § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Bestämmelser om grunderna för god förvaltning vid bemötandet av dem som har placerats i övervakad frihet på prov och om förfarandet i förvaltningsärenden finns förutom i denna lag i förvaltningslagen (434/2003).

3 §

Förutsättningar för placering i övervakad frihet på prov

Utöver vad som föreskrivs i 2 c kap. 8 § i strafflagen kan en fånge placeras i övervakad frihet på prov, om

- 1) friheten på prov främjar genomförandet av den i 4 kap. 6 § i fängelselagen (767/2005) avsedda planen för strafftiden,
- 2) det utifrån uppgifterna om fångens beteende under strafftiden samt hans eller hennes person och kriminalitet kan anses sannolikt att villkoren för frihet på prov iakttas,
- 3) fången till sitt förfogande har en bostad eller något annat i 2 § i denna lag avsett ställe som lämpar sig för verkställigheten av friheten på prov,
- 4) fången samtycker till att han eller hon placeras i övervakad frihet på prov,
- 5) fången samtycker till att Brottspåföljdsmyndigheten i frågor som gäller utredning av förutsättningarna för friheten på prov eller iakttagandet av villkoren, efter behov står i kontakt med de myndigheter, privata sammanslutningar och enskilda personer som berörs av verkställigheten av friheten på prov, samt att dessa trots sekretessbestämmelserna kan underrätta Brottspåföljdsmyndigheten om brott mot villkoren, samt
- 6) fången samtycker till att Brottspåföljdsmyndigheten reder ut om den bostad som avses i 2 § i denna lag och det ställe för deltagande i verksamhet som avses i 7 § 3 mom. lämpar sig för verkställigheten av friheten på prov.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

En förutsättning för placering i frihet på prov är dessutom att de i samma bostad som fången boende personer som uppnått myndighetsåldern av sin egen bestämda vilja har samtyckt till att friheten på prov verkställs i bostaden. Samtycket ska ges skriftligen. Åsikten hos en person under 18 år som bor i samma bostad som fången om att övervakad frihet på prov verkställs i bostaden ska redas ut. Minderåriga ska höras i samarbete med barnskyddsmyndigheterna med iakttagande av 20 § i barnskyddslagen (417/2007). Övervakad frihet på prov får inte börja verkställas i bostaden, om en minderårig av grundad anledning motsätter sig verkställigheten och med hänsyn till sin ålder och utvecklingsnivå är mogen att bedöma saken.

5 §

Verksamhetsskyldighet

Antalet timmar i veckan för arbete och annan verksamhet som det bestäms att ska ingå i den i 14 § avsedda planen för strafftiden är minst 5 och högst 40 timmar. Det kan bestämmas att skyldigheten att delta i arbete eller annan verksamhet är större än detta, men högst 50 timmar i veckan, om det finns särskilda skäl till det som beror på verksamhetens innehåll eller någon annan motsvarande omständighet.

9 §

Utredning av förutsättningarna för övervakad frihet på prov

I fängelset ska förutsättningarna för placering av en fånge i övervakad frihet på prov utredas i god tid före den eventuella placeringen i övervakad frihet på prov, om inte en placering är uppenbart onödig på grund av straffets kortvarighet. Placering i frihet på prov behöver inte behandlas på nytt förrän två månader har förflutit från det föregående beslutet, om inte en väsentlig förändring har skett i fråga om fångens arbete, bostad, familj eller andra motsvarande förhållanden.

Innan det fattas beslut om placering i övervakad frihet på prov ska det utredas om förutsättningarna enligt 3 § 1 mom. 1—3 punkten uppfylls samt om fången ger de samtycken som avses i 3 § 1 mom. 4—6 punkten. Bestämmelser om kontroll av drogfrihet för utredning av förutsättningarna för övervakad frihet på prov finns i 16 kap. 7 § i fängelselagen. Om de övriga förutsättningarna uppfylls ska de samtycken som avses ovan i 3 § 2 mom. och en minderårigs åsikt utredas.

Fången ska ges en noggrann utredning av betydelsen av de bestämmelser och begränsningar som hänför sig till övervakad frihet på prov samt påföljderna av brott mot dessa.

14 §

Plan för strafftiden

Till planen för strafftiden ska fogas de samtycken som avses i 3 §.

Planen för strafftiden ska också innehålla ett tidsschema för genomförandet av den övervakade friheten på prov.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

18 §

Drogfrihet

Under den övervakade friheten på prov får den som har placerats i frihet på prov inte använda alkohol, andra berusningsmedel eller sådana dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen eller vara påverkad av ett berusningsmedel.

19 §

Kontroll av drogfrihet

Den som har placerats i frihet på prov kan förpliktas att lämna utandnings-, saliv- eller urinprov för kontroll av drogfrihet enligt 18 §.

Det kan bestämmas att blodprov ska tas på den som har placerats i frihet på prov, om det behövs på grund av vägran att lämna ett i 1 mom. avsett prov, för att trygga kontrollen av drogfrihet eller för att få ett tillförlitligt provresultat.

Om berusningstillståndet av yttre tecken att döma är uppenbart, behöver utandnings-, saliv-, urin- eller blodprov inte tas, om inte den som har placerats i frihet på prov kräver det.

Bestämmelser om behandling av ett vid kontroll av drogfrihet konstaterat brott mot skyldigheten avseende drogfrihet finns i 25 a, 26 och 27 §.

19 a §

Genomförande av kontroll av drogfrihet

Provtagning i samband med kontroll av drogfrihet ska ske i lämpliga lokaler och under kontrollerade förhållanden så att integritetsskyddet för den som testas säkerställs. Om kontrollen av drogfrihet förutsätter att den som har placerats i frihet på prov ska klä av sig, ska den som utför kontrollen vara av samma kön som den som kontrolleras.

Den som har placerats i frihet på prov kan förpliktas att besöka en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, en hälsovårdscentral eller en enhet som avses i lagen om missbrukarvård (41/1986) för att lämna urinprov. Blodprov ska tas vid en för detta ändamål lämplig enhet inom hälso- och sjukvården. Endast yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården får ta blodprov.

Provtagningen och behandlingen av provet ska utföras på ett tekniskt tillförlitligt sätt så att

- 1) proverna från olika personer som testas inte kan blandas,
- 2) orenheter inte kan hamna i provet, och
- 3) provet inte kan förfälskas.

Ett saliv-, urin- eller blodprov ska sändas till ett laboratorium för undersökning eller verifiering, om inte resultatet av ett snabbtest av saliv- eller urinprovet visar att den som har placerats i frihet på prov inte har använt berusningsmedel. Laboratoriet ska uppfylla kvalitetskraven för narkotikatest.

Den som har placerats i frihet på prov ska underrättas om grunden för kontrollen av drogfrihet så snart det är möjligt med beaktande av personens tillstånd och övriga omständigheter.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

21 §

Tillstånd att tillfälligt låta bli att följa planen för strafftiden

Den som har placerats i frihet på prov kan i ett enskilt fall få tillstånd att låta bli att följa en bestämmelse i den plan för strafftiden som avses i 14 §, om det behövs av en orsak som hänför sig till hans eller hennes familj, hälso- och sjukvård, försörjning eller skötsel av arbets-, utbildnings-, social- eller bostadsärenden eller av någon annan godtagbar orsak.

Den som har placerats i frihet på prov får i ett enskilt fall utan föregående tillstånd låta bli att följa en i 1 mom. avsedd bestämmelse, om det är nödvändigt på grund av att han eller hon insjuknat eller på grund av någon annan oförutsedd och tvingande orsak som påverkar verkställigheten. Den som har placerats i frihet på prov ska utan dröjsmål anmäla detta till Brottspåföljdsmyndigheten. Brottspåföljdsmyndigheten kan efter att ha fått anmälan bevilja tillstånd i efterskott.

23 §

Återkallelse av samtycke till läkemedelsbehandling

Om den som har placerats i frihet på prov återkallar sitt samtycke till läkemedelsbehandling enligt 4 §, ska han eller hon anmäla detta till Brottspåföljdsmyndigheten. I dessa fall kan friheten på prov återkallas med iakttagande i 25 a § 2 och 3 mom. samt 26 och 27 §.

— — — — —

25 a §

Brott mot skyldigheter

Den som har placerats i frihet på prov kan ges en varning, om han eller hon bryter mot sina skyldigheter enligt 17 eller 18 §. I stället för en anmärkning kan den som placerats i frihet på prov ges en anmärkning, om brottet mot skyldigheterna är ringa och det inte är upprepat.

Övervakad frihet på prov kan återkallas för viss tid eller helt och hållet, dock högst till den del den ännu inte har fullgjorts, om den som har placerats i övervakad frihet på prov grovt bryter mot sina skyldigheter. Ett brott mot skyldigheterna är grovt, om den som har placerats i frihet på prov

1) gör sig skyldig till brott, eller

2) trots varning upprepade gånger bryter mot sina skyldigheter.

Ett brott mot skyldigheterna är grovt också om den som har placerats i frihet på prov bryter mot sina skyldigheter på ett sätt som visar uppenbar likgiltighet för tillbörligt avtjänande av straffet.

26 §

Utredning av brott mot skyldigheter

Om den som har placerats i frihet på prov misstänks ha brutit mot sina skyldigheter på det sätt som avses i 25 a §, ska Brottspåföljdsmyndigheten utreda brottet mot skyldigheterna på det sätt som dess art och allvarlighetsgrad kräver.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Om den som har placerats i frihet på prov misstänks ha grovt brutit mot sina skyldigheter på det sätt som avses i 25 a § 2 eller 3 mom. och frågan inte omedelbart kan redas ut, kan en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten förpassa den som har placerats i frihet på prov till fängelse för den tid som krävs för att reda ut brottet mot skyldigheterna och bestämma påföljden. På bemötandet i fängelset av den som förpassats till fängelse med stöd av detta moment tillämpas fängelselagen.

27 §

Behandling av brott mot skyldigheter

Om det konstateras att den som har placerats i frihet på prov har brutit mot sina skyldigheter på det sätt som avses i 25 a §, beslutar Brottspåföljdsmyndigheten om påförande av påföljd.

När en varning ges ska den som har placerats i frihet på prov underrättas om vad fortsatt brott mot skyldigheterna kan leda till.

Om frihet på prov återkallas, ska den som har placerats i frihet på prov återförpassas till fängelset för att avtjäna den del av friheten på prov som har återkallats. Om den som har placerats i frihet på prov gör sig skyldig till brott, iaktas dessutom 2 kap. 13 § 2 mom. i strafflagen.

31 §

Användning av maktmedel

En tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten har i sin tjänsteutövning dessutom rätt till nödvärn i enlighet med 4 kap. 4 § i strafflagen. När det bedöms hur försvarligt nödvärnet varit ska de krav beaktas som kan ställas på en tjänsteman utifrån dennes utbildning och erfarenhet.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen samt om excess i nödvärn i 4 kap. 4 § 2 mom. och 7 § i den lagen.

31 a §

Beredskap för och varning om användning av maktmedel

Den som utför ett tjänsteuppdrag och har anledning att befara motstånd eller ett obehörigt angrepp enligt 4 kap. 4 § 1 mom. i strafflagen ska på ett lämpligt och ändamålsenligt sätt bereda sig på användning av maktmedel.

Den som är föremål för ett tjänsteuppdrag ska varnas för risken att bli utsatt för maktmedel, om det är möjligt och ändamålsenligt att varna denne. Varningen ska ges på ett för ändamålet lämpligt och begripligt sätt.

31 b §

Användning av fängsel

Den omedelbara rörelsefriheten för den som har placerats i frihet på prov får begränsas med handbojor, knippförband av plast, skydd som förhindrar spottning eller andra motsvarande

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

medel, om det i samband med ett tjänsteuppdrag är nödvändigt för att trygga att den som har placerats i frihet på prov förpassas till fängelse, för att tygla våldsamt uppträdande eller för att avvärja överhängande risk för våld.

Fängsel får inte användas längre än nödvändigt.

31 c §

Förfarandet

Kontroll av drogfrihet, utredning av brott mot skyldigheterna, användning av maktmedelsredskap och fängsel ska registreras.

Den som har placerats i frihet på prov ska underrättas om grunden för användningen av fängsel så snart det är möjligt med beaktande av personens tillstånd och övriga omständigheter.

32 §

Beslutanderätt

Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet fattar beslut om placering av en fånge som avtjänar fängelse på livstid i övervakad frihet på prov. Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet fattar beslut om tillstånd enligt 21 § 1 mom. att tillfälligt låta bli att följa planen för strafftiden, om tillståndet gäller att personen i fråga avlägsnar sig från Finlands territorium.

Fängelsedirektören fattar beslut om placering i övervakad frihet på prov av andra fångar än de som avses i 1 mom. Fängelsedirektören fattar också beslut om de verkningar som ett i 22 § 3 mom. avsett nytt straff som ska verkställas har på fortsatt verkställighet av frihet på prov samt om återkallelse av övervakad frihet på prov för viss tid eller helt och hållet och om återförpassning till fängelse enligt 25 § och 25 a § 2 eller 3 mom.

En läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar fattar beslut om påbörjande, övervakning och upphörande av sådan läkemedelsbehandling och annan behandling och stöd som avses i 4 §. I brådskande fall kan också en läkare vid ett sjukhus eller en enhet inom den specialiserade sjukvården som avses i 20 § avbryta läkemedelsbehandlingen tillfälligt. En läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska omedelbart informeras om att behandlingen avbrutits tillfälligt. Denna läkare fattar det slutliga beslutet om läkemedelsbehandlingen.

Fängelsedirektören, direktören för byrån för samhällspåföljder, den biträdande direktören enligt arbetsordningen eller brottspåföljdschefen fattar beslut om planen för strafftiden enligt 14 §, ändring av planen för strafftiden enligt 16 §, blodprov enligt 19 §, tillstånd enligt 21 § 1 mom. att tillfälligt låta bli att följa planen för strafftiden, följderna av återkallelse av samtycke enligt 23 § och anmärkning och varning enligt 25 a § 1 mom.

Verkställighetschefen eller en annan i arbetsordningen förordnad tjänsteman fattar beslut om beräkningen av strafftiden och om inräkningen i strafftiden enligt 28 §. En tjänsteman som svarar för verkställigheten eller en annan i arbetsordningen förordnad tjänsteman vid verkställighetsenheten beslutar om utfärdande och återkallande av en efterlysning enligt 37 §.

En tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten fattar beslut om annan kontroll av drogfrihet enligt 19 § än blodprov, tillstånd enligt 21 § 2 mom. att tillfälligt låta bli att följa planen för strafftiden, säkerhetskontroll enligt 24 § och fråntagande av föremål och ämnen som påträffats vid sä-

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

kerhetskontroll enligt 24 §, förpassning till fängelse enligt 22 § 2 mom. och 26 §, användning av fängsel enligt 31 b § samt ersättning för resekostnader enligt 33 §.

40 §

Sökande av ändring

Den som har placerats i övervakad frihet på prov får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottsförhållningsmyndighetens beslut som gäller

- 1) placering i frihet på prov enligt 2 §,
- 2) planen för strafftiden enligt 14 § och ändring av planen för strafftiden enligt 16 §,
- 3) tillstånd enligt 21 § 1 mom. att tillfälligt låta bli att följa en skyldighet som ingår i planen för strafftiden,
- 4) återkallelse av övervakad frihet på prov enligt 22 § 3 mom.,
- 5) återkallelse av övervakad frihet på prov enligt 25 §,
- 6) anmärkning, varning eller återkallelse av övervakad frihet på prov eller beslut om att inte ge en varning eller anmärkning eller återkalla frihet på prov enligt 25 a §,
- 7) inräkning i strafftiden enligt 28 §,
- 8) ersättning av resekostnader enligt 33 §,
- 9) något annat avgörande enligt 6 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) som träffats med stöd av denna lag än vad som avses i 1—8 punkten, om inte sökande av ändring har förbjudits med stöd av 40 a § i denna lag.

Vid behandlingen av begäran om omprövning och besvär iakttas i övrigt 20 kap. 3—9 § i fängelselagen.

40 a §

Förbud mot att söka ändring

Den som har placerats i övervakad frihet på prov får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottsförhållningsmyndighetens beslut som gäller ett i 21 § 2 mom. avsett tillstånd att tillfälligt låta bli att följa en skyldighet som ingår i planen för strafftiden.

41 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om

- 1) övervakningen av hur förordnanden om läkemedelsbehandling iakttas,
- 2) förfarandet när biträdande övervakare förordnas,
- 3) säkerhetskontroll och registrering av den,
- 4) registrering av kontroll av drogfrihet,
- 5) utredning och registrering av brott mot villkoren för övervakad frihet på prov,
- 6) verksamhet som kan godkännas som i 5 § avsedd verksamhetsskyldighet,
- 7) maktmedelsredskap, fängslen och registrering av användning av maktmedelsredskap och fängsel,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

8) ersättning av resekostnader som uppkommit för den som har placerats i frihet på prov.
Brottsförklaringsmyndighetens centralförvaltningsenhet får meddela närmare föreskrifter om

- 1) beredning av övervakad frihet på prov,
- 2) förfarandet vid utredning av minderåriga barns åsikt,
- 3) situationer som avses i 9 § där en placering i övervakad frihet på prov är uppenbart onödig,
- 4) utförande av övervakning och det förfarande som ska iakttas vid kontroll av drogfrihet,
- 5) grunderna för avvikelse från verksamhetsskyldigheten,
- 6) sådana tvingande och oförutsedda situationer som avses i 28 § 2 mom.,
- 7) innehållet i en anmälan enligt 39 §.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av kombinationsstraff

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet av kombinationsstraff (801/2017) 5 §, 8 § 3 mom., 10 § 2 mom., 13, 14, 18 och 19 §, 21 § 4 mom., 23 § 2 mom., 26 § 1 mom., 29 §, 35 § 1 mom. samt 36 och 38 §, av dem 35 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 863/2020, samt

fogas till 1 § ett nytt 3 mom., till lagen nya 13 a och 17 a §, till 21 § ett nytt 5 mom. och till lagen nya 21 a—21 c § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Bestämmelser om grunderna för god förvaltning vid bemötandet av den övervakade och om förfarandet i förvaltningsärenden finns förutom i denna lag i förvaltningslagen (434/2003).

5 §

Drogfrihet

Den övervakade får inte vara påverkad av alkohol eller något annat berusningsmedel under övervakarmötena eller på platsen för arbete, rehabilitering, utbildning eller någon annan verksamhet som hänför sig till verkställigheten av övervakningstiden eller under sådana sammankomster som verkställigheten förutsätter.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

8 §

Plan för strafftiden och tidsplan

Planen för strafftiden ska också innehålla ett tidsschema för avtjänandet av övervakningstiden.

10 §

Hörande av andra än fången

Även personer under 18 år som bor i bostaden i fråga ska tillfrågas om sin åsikt. En minderårig ska höras i samarbete med barnskyddsmyndigheterna med iakttagande av 20 § i barnskyddslagen (417/2007). Övervakningstiden får inte verkställas i bostaden, om den minderårige av grundad anledning motsätter sig verkställigheten och med hänsyn till sin ålder och utvecklingsnivå är mogen att bedöma saken.

13 §

Kontroll av drogfrihet

Den övervakade kan förpliktas att lämna utandnings-, saliv- eller urinprov för att säkerställa att den övervakade inte är påverkad av alkohol eller något annat berusningsmedel på det sätt som avses i 5 §.

Det kan bestämmas att blodprov ska tas på den övervakade, om det behövs på grund av vägran att lämna ett i 1 mom. avsett prov, för att trygga kontrollen av drogfrihet eller för att få ett tillförlitligt provresultat.

Om berusningstillståndet av yttre tecken att döma är uppenbart, behöver utandnings-, saliv-, urin- eller blodprov inte tas, om inte den övervakade kräver det.

13 a §

Genomförande av kontroll av drogfrihet

Provtagningen i samband med kontroll av drogfrihet ska ske i lämpliga lokaler och under kontrollerade förhållanden så att integritetsskyddet för den som testas säkerställs. Om kontrollen av drogfrihet förutsätter att den övervakade ska klä av sig, ska den som utför kontrollen vara av samma kön som den kontrolleras.

Den övervakade kan förpliktas att besöka en enhet vid Brottsförhållandenmyndigheten, en hälso- och sjukvårdscentral eller en enhet som avses i lagen om missbrukarvård (41/1986) för att lämna urinprov. Blodprov ska tas vid en för detta ändamål lämplig enhet inom hälso- och sjukvården. Endast yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården får ta blodprov.

Provtagningen och behandlingen av provet ska utföras på ett tekniskt tillförlitligt sätt så att

1) proverna från olika personer som testas inte kan blandas,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

- 2) orenheter inte kan hamna i provet,
- 3) provet inte kan förfälskas.

Ett saliv-, urin- eller blodprov ska sändas till ett laboratorium för undersökning eller verifiering, om inte resultatet av ett snabbtest av saliv- eller urinprovet visar att den övervakade inte har använt berusningsmedel. Laboratoriet ska uppfylla kvalitetskraven för narkotikatest.

Den övervakade ska underrättas om grunden för kontrollen av drogfrihet så snart det är möjligt med beaktande av personens tillstånd och övriga omständigheter.

14 §

Tillstånd att tillfälligt låta bli att följa planen för strafftiden

Den övervakade kan i ett enskilt fall få tillstånd att låta bli att följa en bestämmelse i planen för strafftiden, om det behövs av en orsak som hänför sig till hans eller hennes familj, hälso- och sjukvård, försörjning, skötsel av arbets-, utbildnings-, social- eller bostadsärenden eller av någon annan motsvarande godtagbar orsak.

Den övervakade får i ett enskilt fall utan föregående tillstånd låta bli att följa en i 1 mom. avsedd bestämmelse, om det är nödvändigt på grund av att han eller hon insjuknat eller på grund av någon annan oförutsedd och tvingande orsak som påverkar verkställigheten. Den övervakade ska utan dröjsmål anmäla detta till Brottspåföljdsmyndigheten. Brottspåföljdsmyndigheten kan efter att ha fått anmälan bevilja tillstånd i efterskott.

17 a §

Brott mot skyldigheter

Den övervakade kan ges en varning, om han eller hon bryter mot sina skyldigheter enligt 12 eller 13 §. I stället för en varning kan den övervakade ges en anmärkning, om brottet mot skyldigheterna är ringa och det inte är upprepat.

Övervakningstiden kan förvandlas till ovillkorligt fängelse, om den övervakade grovt bryter mot sina skyldigheter. Ett brott mot skyldigheterna är grovt, om den övervakade trots varning upprepade gånger

- 1) anländer påverkad av berusningsmedel till en sammankomst som hör till övervakningstiden,
- 2) försöker hindra att de tekniska övervakningsanordningarna fungerar,
- 3) uppehåller sig på ett annat än i planen för strafftiden tillåtet område.

Ett brott mot skyldigheterna är grovt också om den övervakade bryter mot sina skyldigheter på ett sätt som visar uppenbar likgiltighet för tillbörligt avtjänande av övervakningstiden.

18 §

Utredning av brott mot skyldigheter

Om den övervakade misstänks ha brutit mot sina skyldigheter på det sätt som avses i 17 a §, ska Brottspåföljdsmyndigheten utreda brottet mot skyldigheterna på det sätt som dess art och allvarlighetsgrad kräver.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

Myndigheter och privata sammanslutningar som berörs av verkställigheten av övervakningstiden får trots sekretessbestämmelserna underrätta Brottsförhållandenmyndigheten om att den övervakade brutit mot bestämmelserna i planen för strafftiden.

Om den övervakade misstänks ha grovt brutit mot sina skyldigheter, kan han eller hon tas i förvar i enlighet med 24 §.

19 §

Behandling av brott mot skyldigheter

Om den övervakade konstateras ha brutit mot sina skyldigheter på det sätt som avses i 17 a § 1 mom., beslutar Brottsförhållandenmyndigheten om anmärkning eller varning. När en varning ges ska den övervakade underrättas om vad fortsatt brott mot skyldigheterna kan leda till.

Om den övervakade misstänks ha grovt brutit mot sina skyldigheter på det sätt som avses i 17 a § 2 eller 3 mom., ska Brottsförhållandenmyndigheten lämna i 18 § avsedd utredning till åklagaren. Om åklagaren anser att den övervakade grovt brutit mot sina skyldigheter, ska åklagaren utan dröjsmål föra saken till domstol för avgörande. Om domstolen konstaterar att den övervakade grovt brutit mot sina skyldigheter, ska den förvandla den oavtjänade delen av övervakningstiden till ovillkorligt fängelse. Bestämmelser om förfarandet i domstol finns i 26 §.

21 §

Användning av maktmedel

En tjänsteman vid Brottsförhållandenmyndigheten har i sin tjänsteutövning dessutom rätt till nödvärn i enlighet med 4 kap. 4 § i strafflagen. När det bedöms hur försvarligt nödvärnet varit ska de krav beaktas som kan ställas på en tjänsteman utifrån dennes utbildning och erfarenhet.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen samt om excess i nödvärn i 4 kap. 4 § 2 mom. och 7 § i den lagen.

21 a §

Beredskap för och varning om användning av maktmedel

Den som utför ett tjänsteuppdrag och har anledning att befara motstånd eller ett obehörigt angrepp enligt 4 kap. 4 § 1 mom. i strafflagen ska på ett lämpligt och ändamålsenligt sätt bereda sig på användning av maktmedel.

Den som är föremål för ett tjänsteuppdrag ska varnas för risken att bli utsatt för maktmedel, om det är möjligt och ändamålsenligt att varna denne. Varningen ska ges på ett för ändamålet lämpligt och begripligt sätt.

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

21 b §

Användning av fängsel

En övervakads omedelbara rörelsefrihet får begränsas med handbojor, knippförband av plast, skydd som förhindrar spottning eller andra motsvarande medel, om det är nödvändigt för att i samband med ett tjänsteuppdrag tygla våldsamt uppträdande eller avvärja överhängande risk för våld.

Fängsel får inte användas längre än nödvändigt.

21 c §

Förfarandet

Kontroll av drogfrihet, utredning av brott mot skyldigheterna, användning av maktmedelsredskap och fängsel ska registreras.

Den övervakade ska underrättas om grunden för användningen av fängsel så snart det är möjligt med beaktande av personens tillstånd och övriga omständigheter.

23 §

Hänvisningsbestämmelser

Vid behandling av uppgifter som gäller verkställigheten av den övervakningstid som ingår i ett kombinationsstraff ska lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (/) iakttas.

26 §

Förvandling av övervakningstid till fängelse

Bestämmelser om grunderna för förvandling av övervakningstiden till ovillkorligt fängelse finns i 16 och 17 a §. Den minimitid som kan förvandlas är fyra dagar.

29 §

Beslutanderätt

Brottspåföljdsmyndighetens bedömningscentrum beslutar om planen för strafftiden enligt 8 § och om ändring av planen för strafftiden enligt 15 §.

Verkställighetsdirektören, verkställighetschefen eller en annan i arbetsordningen förordnad tjänsteman beslutar om beräkning av strafftiden och om i 22 § avsedd inräkning i strafftiden. En

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

tjänsteman som svarar för verkställigheten eller en annan i arbetsordningen förordnad tjänsteman vid verkställighetsenheten beslutar om utfärdande och återkallande av en efterlysning enligt 34 §.

Fängelsedirektören, en i arbetsordningen förordnad tjänsteman som svarar för sysselsättningen eller säkerheten i fängelset, direktören för byrån för samhällspåföljder eller den i arbetsordningen förordnade biträdande direktören beslutar om

- 1) tagande av blodprov enligt 13 § 2 mom.,
- 2) tillstånd enligt 14 § 1 mom. att tillfälligt låta bli att följa planen för strafftiden,
- 3) utredning och framställning till åklagaren enligt 16 §,
- 4) anmärkning och varning enligt 17 a § 1 mom.,
- 5) lämnande av utredning om grovt brott mot skyldigheter enligt 19 § 2 mom. till åklagaren,
- 6) anmälan till tingsrätten enligt 24 § 2 mom.

En tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten beslutar om annan kontroll av drogfrihet enligt 13 § än blodprov, om tillstånd enligt 14 § 2 mom. att tillfälligt låta bli att följa planen för strafftiden, om säkerhetskontroll enligt 17 §, om framtagna av föremål och ämnen som påträffats vid säkerhetskontrollen enligt 17 §, om utredning enligt 18 § 1 mom., om användning av fängsel enligt 21 b § och om ersättning av resekostnader enligt 33 §.

En tjänsteman som enligt 2 kap. 9 § i tvångsmedelslagen är anhållningsberättigad beslutar på begäran av Brottsförhållningsmyndigheten om hämtning enligt 20 § i denna lag samt om tagande i förvar enligt 16 och 18 § i denna lag.

Brottsförhållningsmyndighetens centralförvaltningsenhet beslutar på framställning av fängelsedirektören om att den dömda ska avtjäna återstoden av övervakningstiden enligt 28 §.

35 §

Ändringssökande

Den övervakade får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottsförhållningsmyndighetens beslut om

- 1) planen för strafftiden enligt 8 § och ändring av planen för strafftiden enligt 15 §,
 - 2) tillstånd enligt 14 § 1 mom. att tillfälligt låta bli att följa en skyldighet i planen för strafftiden,
 - 3) anmärkning eller varning eller beslut om att inte ge en anmärkning eller varning enligt 17 a § 1 mom.,
 - 4) inräkning i övervakningstiden och strafftiden enligt 22 §,
 - 5) ersättning av resekostnader enligt 33 §,
 - 6) något annat avgörande enligt 6 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) som träffats med stöd av denna lag än vad som avses i 1—5 punkten, om inte sökande av ändring har förbjudits med stöd av 36 § i denna lag.
-

36 §

Förbud mot att söka ändring

En övervakad får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottsförhållningsmyndighetens beslut om

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

- 1) tillstånd enligt 14 § 2 mom. att tillfälligt låta bli att följa planen för strafftiden,
- 2) fortsatt avtjänande av övervakningstid enligt 28 §.

38 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om

- 1) säkerhetskontroller och registrering av dem,
 - 2) registrering av kontroll av drogfrihet,
 - 3) utredning och registrering av den övervakades brott mot skyldigheter,
 - 4) verksamhet som kan godkännas som verksamhet enligt 6 §,
 - 5) registrering av föremål och ämnen som överlämnas till polisen,
 - 6) tillåtna maktmedelsredskap och fängsel samt om registrering av användning av maktmedelsredskap och fängsel,
 - 7) ersättning för resekostnader till den övervakade,
 - 8) hur tidpunkten för frigivning bestäms.
- Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet får meddela närmare föreskrifter om
- 1) beredning av övervakningstid,
 - 2) avtjänande av övervakningstid och om det förfarande som ska iakttas vid kontroll av drogfrihet,
 - 3) grunderna för avvikelse från verksamhetsskyldigheten,
 - 4) tvingande och oförutsedda situationer enligt 14 § 2 mom. och om innehållet i anmälan enligt det momentet,
 - 5) det förfarande som ska iakttas vid frigivning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 8 kap. i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strafflagen (39/1889) 8 kap. 12 §, sådan den lyder i lag 297/2003, och fogas till 8 kap. en ny 12 b § som följer:

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

8 kap.

Om preskription

12 §

När verkställighet av utdömt straff förfaller i vissa fall

Om verkställigheten av fängelsestraff, kombinationsstraff, övervakningsstraff, samhällstjänststraff, ungdomsstraff, övervakning som förenats med villkorligt fängelse eller förvandlingsstraff för böter har avbrutits eller om en villkorligt frigiven har förverkat sin frihet, ska 10, 10 a, 11, 12 a och 12 b § på motsvarande sätt tillämpas på den fortsatta verkställigheten. Den tid som leder till att fängelsestraff på viss tid, kombinationsstraff, övervakningsstraff och samhällstjänststraff förfaller bestäms enligt det återstående straffet, och om flera straff har sammanräknats vid verkställigheten av dem, enligt den tid som återstår av det sammanräknade straffet. Tiden ska räknas från den dag då verkställigheten avbröts och, om en villkorlig frihet har förverkats eller om ett villkorligt straff har förordnats gå i verkställighet, från den dag då den lagakraftvunna domen om förverkandet eller verkställigheten gavs.

12 b §

När övervakning som förenats med villkorligt fängelse förfaller

Övervakning som förenats med villkorligt fängelse förfaller, om inte verkställigheten har börjat inom tre år från den dag då den lagakraftvunna domen gavs.

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) 16 § 1 mom. 2 punkten som följer:

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

16 §

Polisens rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem

Utöver vad som föreskrivs annanstans i lag har polisen trots sekretessbestämmelserna rätt att ur vissa register genom en teknisk anslutning eller som en datamängd få information för att utföra sina uppgifter och föra sina personregister, på det sätt det avtalas om tillvägagångssättet med den personuppgiftsansvarige, enligt följande:

2) ur det brottspåföljdsregister som avses i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (/), i enlighet med 19 § i den lagen, för skötseln av myndighetens lagstadgade uppgifter enligt 1 § i dataskyddslagen avseende brottmål, samt i enlighet med 20 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten, uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, häktade eller personer som avtjänar en samhällspåföljd, för sådana tillstånd eller godkännanden från polisen som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig, eller för behandling av ett ärende som gäller vistelse i landet, internationellt skydd, avlägsnande ur landet, medborgarskap eller meddelande eller återkallande av inreseförbud,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 16 § i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019) 16 § 1 mom. 7 punkten som följer:

16 §

Tullens rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem

Utöver vad som föreskrivs annanstans i lag har Tullen trots sekretessbestämmelserna rätt att ur vissa register genom en teknisk anslutning eller som en datamängd få information för att utföra sina uppgifter och föra sina personregister, på det sätt som avtalas om tillvägagångssättet med den personuppgiftsansvarige, enligt följande:

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

7) ur det brottspåföljdsregister som avses i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (/), i enlighet med 19 § i den lagen, för skötseln av myndighetens lagstadgade uppgifter enligt 1 § i dataskyddslagen avseende brottmål,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (1635/2015) det inledande stycket i 6 § 1 mom., 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten, 7 § 3 mom. och 11 § 2 mom.,

av dem det inledande stycket i 6 § 1 mom. samt 6 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 189/2019 och 7 § 3 mom. sådant det lyder i lag 941/2019, som följer:

6 §

Utlämnande av uppgifter ur patientregistret

Utöver vad som föreskrivs om utlämnande av patientuppgifter utan patientens skriftliga samtycke i 13 § 3 och 4 mom. i lagen om patientens ställning och rättigheter eller i någon annan lag, får en läkare som svarar för hälso- och sjukvården för fångar eller häktade, eller enligt läkarens instruktion någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, lämna ut uppgifter som lagrats i patientregistret enligt följande:

1) till direktören för ett bedömningscentrum eller en fängelsedirektör eller en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten som utsetts av någondera av dem, sådana uppgifter om risk för våld, självmord eller smittsam sjukdom eller andra motsvarande, sjukdomsrelaterade risker som gäller en fånge eller en häktad och som är nödvändiga för att skydda personens liv, hälsa eller säkerhet eller för att förhindra att andra personers liv, hälsa eller säkerhet äventyras,

2) till direktören för ett bedömningscentrum eller en fängelsedirektör eller en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten som utsetts av någondera av dem och som svarar för ordnandet av sysselsättning, sådana uppgifter som anknyter till säkerställandet av arbetarskyddet och som är nödvändiga för bedömning av arbetsförmågan hos en fånge eller en häktad när han eller hon ska placeras i arbete samt sådana uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av funktionsförmågan hos en fånge eller en häktad när han eller hon ska placeras i studier eller annan verksamhet,

Riksdagens svar RSv 154/2021 rd

7 §

Rätt att få uppgifter av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av andra myndigheter

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar har rätt att få uppgifter som ingår i Brottspåföljdsmyndighetens brottspåföljdsregister till den del det är nödvändigt för att de personer som är verk-samma vid enheten ska kunna utföra sina uppgifter.

11 §

Inspektionsrätt

Inspektören ska ges tillträde till fängelset och alla lokaler i verksamhetsstället för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar. Vid inspektionen ska, trots sekretessbestämmelserna, alla handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram, och inspektören ska avgiftsfritt ges de kopior han eller hon begär. Inspektören har även rätt att ta fotografier under inspektionen. Inspektionsrätten gäller inte lokaler och utrymmen som används för boende av permanent natur. Rätten att fotografera gäller inte fångar och häktade.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 9.11.2021

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare